AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (kibővített első tanács)

2005. március 15.*

A T-29/02. sz. ügyben,

a **Global Electronic Finance Management (GEF) SA** (székhelye: Brüsszel [Belgium], képviselik: M. E. Storme és A. Gobien ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: R. Lyal és C. Giolito, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: J. Stuyck ügyvéd, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

egyfelől az EK 238. cikk szerinti választottbírósági kikötés alapján a Bizottság 40 693 euró összeg megfizetésére és 273 516 euró összegű jóváírási értesítés kibocsátására történő kötelezése iránti kérelme, másfelől a felperes 273 516 euró és

* Az eljárás nyelve: angol.

ezen összeg 2001. szeptember 1-jétől számított 7%-os késedelmi kamatainak a Bizottság részére történő megfizetésére kötelezése iránti bizottsági viszontkereset tárgyában,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (kibővített első tanács),

tagjai: B. Vesterdorf elnök, M. Jaeger, P. Mengozzi, M. E. Martins Ribeiro és F. Dehousse bírák,

hivatalvezető: J. Plingers tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2004. március 30-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A vitás szerződés

1 1997. augusztus 21-én a Bizottság által képviselt Európai Közösség a Global Electronic Finance Management SA társasággal, a jelen ügy felperesével (a továbbiakban: GEF), amelyet Goldfinger úr, a társaság vezérigazgatója és igazgatósági

tagja képviselt, aláírta az „Esprit Network of Excellence Working Group – 26069 – Financial Issues Working Group Support (FIWG)" című szerződést (a továbbiakban: a szerződés).

2 A szerződés az információs technológiák terén a különleges kutatási és technológiafejlesztési, valamint demonstrációs program (1994–1998) elfogadásáról szóló, 1994. november 23-i 94/802/EK tanácsi határozat (HL 1994., L 334., 24. o.) keretébe illeszkedik.

3 A 94/802 határozat III. melléklete úgy rendelkezik, hogy a program közvetett cselekvések révén kerül megvalósításra, amelyeken belül a Közösség pénzügyi támogatást nyújt harmadik személyek vagy a harmadik személyekkel együttműködő Közös Kutatóközpont (KKK) intézményei által végzett kutatási és technológiafejlesztési tevékenységekhez (KTF), beleértve a demonstrációs tevékenységeket is.

4 A vállalkozások, kutatóközpontok és egyetemek számára az Európai Közösség kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységében való részvétel szabályairól szóló, 1994. november 21-i 94/763/EK tanácsi határozat (HL 1994., L 306., 8. o.) 6. cikke úgy rendelkezik, hogy a kiválasztott KTF tevékenységekre vonatkozó javaslatokat a Közösség és az érintett tevékenységben résztvevők közötti szerződésekben kell rögzíteni, amelyek meghatározzák különösen az adott tevékenységre vonatkozó igazgatási, pénzügyi és műszaki ellenőrzési rendelkezéseket.

5 A szerződés értelmében a GEF mint elektronikus pénzügyekre szakosodott tanácsadó társaság köteles volt támogatást nyújtani a Financial Issues Working Group (pénzügyi munkacsoport, a továbbiakban: FIWG) részére, és kezelni e munkacsoport különböző feladatait és tevékenységeit. A projekt, amire a GEF-et

kijelölték a szerződés 1. cikkének (1) bekezdése értelmében annak I. mellékletében került meghatározásra, ami a „Technical Annex" (a továbbiakban: műszaki melléklet) címet viseli. A műszaki melléklet értelmében a FIWG különböző ágazatok képviselőiből áll, és célja, hogy előmozdítsa az innovatív fizetési rendszerek és tranzakciós mechanizmusok kifejlesztését és fejlődését annak érdekében, hogy ezek sikeresen biztosítsák az elektronikus kereskedelem és az elektronikus pénzügyi tranzakciók Európai Unión belüli növekedését.

6 A szerződés 2. cikkének (1) bekezdése 24 hónapban határozta meg a projekt időtartamát, ami 1997. július 4-étől, a szerződés kezdetének napjától számítandó. A szerződés pénzügyi rendelkezései a szerződés 3–5. cikkében és a „General Conditions" (a továbbiakban: általános feltételek) című II. melléklete 12–17. cikkében találhatók.

7 A műszaki melléklet keresethez csatolt változatának 7. pontja (14. és 15. o.) öt táblázatot tartalmaz, amelyek közül négy a következő címeket viseli „Table 1. Human Resources Requirements per Task (in man/days)", „Table 2. Cost estimates per Task (in ECU)", „Table 3. Unit Costs Assumptions (in ECU)", „Table 4. Total cost estimates per Task (in ECU)", míg az ötödik a költségek forráscsoportonkénti megosztására vonatkozik. Ezek a táblázatok a projekt megvalósításához szükséges különböző költségbecsléseket és forráselvárásokat tartalmazzák.

8 Abban a változatban, amit a GEF az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott válaszához csatolt 3. mellékletként, a műszaki melléklet 3.7. pontja négy táblázatot tartalmaz, amelyek a következő címeket viselik: „Table 1. Human Resources Requirements per Task (in man/days)", „Table 2. Cost estimates per Task (in ECU)", „Table 4. Total cost estimates per Task (in ECU)" és „Table 5. Cost estimates per resource category (in ECU)". A két műszaki melléklet abban különbözik egymástól, hogy a második új oldalakat tartalmaz (1., 3–16. és 25. o.), a címek különbözően kerültek megszámozásra, a 3.7. pontba beillesztésre került az 5. táblázat, míg a 3. táblázat eltűnt, továbbá a 2. és a 4. táblázatban szereplő számok eltérőek.

9 A szerződés 3. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Bizottság – 440 000 ECU összeg erejéig – 100%-ban hozzájárul a projekt megtérítendő költségeihez. Ez az összeg a szerződés 3. cikke (1) bekezdése alapján megegyezik a projekt teljes becsült költségével.

10 A szerződés 4. cikke szerint:

„A Bizottság a projekthez történő hozzájárulását ECU-ban fizeti az alábbiak szerint:

– a szerződő felek általi utolsó aláírástól számított két hónapon belül 165 000 ECU (százhatvanötezer ECU) előleget;

– részletfizetéseket, amelyeket két hónappal az egyes időszaki megvalósítási jelentések és a kapcsolódó költségkimutatás elfogadását követően kell kifizetni. Az előleg és a részletek összesen nem haladhatják meg a Bizottság által a projekthez adható maximális hozzájárulásból a 396 000 ECU-t;

– a teljes hozzájárulás fennmaradó összege [a visszatartott 44 000 ECU (negyvennégyezer ECU)] két hónappal az utolsó jelentés, dokumentum vagy a [műszaki] mellékletben meghatározott, a projekt keretében teljesítendő egyéb feladat és az 5. cikk (2) bekezdése szerinti, az utolsó időszakra vonatkozó költségkimutatás elfogadását követően esedékes."

11 A szerződés 5. cikke előírja, hogy a szerződő feleknek három aláírt költségkimutatást kell bemutatniuk a projekt kezdetétől számított minden hatodik hónapban, és az utolsó időszakra vonatkozó költségkimutatást legkésőbb három hónappal az utolsó jelentés, dokumentum vagy a projekt keretében teljesítendő egyéb feladat elfogadását követően kell bemutatni, azután már semmilyen költségtérítés nem teljesíthető.

12 A szerződés 6. cikkének második bekezdése úgy rendelkezik, hogy az időszaki megvalósítási jelentéseket kell bemutatni a projekt kezdetétől számított minden hatodik hónapban.

13 Az általános feltételek 9. cikke előírja többek között az időszaki megvalósítási jelentések és a zárójelentés szerződő felek általi bemutatásának módját.

14 Az általános feltételek 12. cikkének (1) bekezdése alapján „[a] megtérítendő költségek azok a [jelen általános feltételek] 13. cikkében meghatározott tényleges költségek, amelyek a projekt megvalósításához szükségesek, igazolhatóak és a szerződés 2. cikkének (1) bekezdésében meghatározott időszakban merültek fel [...]".

15 Az általános feltételek 12. cikkének (2) bekezdése értelmében „a munka kategóriánkénti becsült költségei indikatív jelleggel kerültek megállapításra. A tagok valamely kategória becsült költségvetését átcsoportosíthatják más kategóriához, feltéve, hogy a projekt célját ez alapvetően nem módosítja".

16 Az általános feltételek 13. cikke egyedi rendelkezéseket tartalmaz a „személyzeti" költségtételekre (13. cikk (1) bekezdés), a „hálózati költségekre" (13. cikk

(2) bekezdés), az „egyéb költségekre" (13. cikk (3) bekezdés), a „jelentős egyedi költségekre" (13. cikk (4) bekezdés), és az „általános kiadásokra" (13. cikk (5) bekezdés).

17 Az általános feltételek 13. cikke (1) bekezdésének második albekezdése szerint:

„Az összes felszámolt személyzeti munkaórát rögzíteni és igazolni kell. E követelményt legalább a munkaidőnek a projektvezető vagy a szerződő vállalkozás megfelelően felhatalmazott felsővezetője által legritkábban havonta egyszer igazolt rögzítésével kell teljesíteni."

18 Az általános feltételek 13. cikkének (3) bekezdése többek között az alábbiak szerint rendelkezik:

„Amennyiben összefüggésbe hozhatók a projekt teljesítésével, úgy a következő, a szerződő fél által viselt egyéb költségek számíthatók fel:

– külső technikai szolgáltatásokra és felszerelésekre vonatkozó költségek (feltéve, hogy a Bizottság előzetesen hozzájárulását adta);

– [...]

– kiadványok, beleértve a hírleveleket is, amelyek a projekt keretében elvégzett munkákról szóló információk terjesztésére szolgálnak."

19 Az általános feltételek 13. cikkének (4) bekezdése szerint „a szerződő fél által viselt jelentős egyedi költségek akkor számíthatók fel, ha a Bizottság ehhez előzetesen írásbeli hozzájárulását adta (ez a hozzájárulás megadottnak tekintendő, ha a szerződés [műszaki] mellékletében erre vonatkozóan költségtételt irányoztak elő, vagy ha a Bizottság az írásbeli kérelem kézhezvételétől számított két hónapon belül semmilyen kifogással nem él).

20 Az általános feltételek 13. cikkének (5) bekezdése előírja:

„[...] a 13. cikk (1) bekezdésében meghatározott megtérítendő személyzeti költségek maximum 20%-ának megfelelő hozzájárulás számítható fel a projekt keretében elvégzett munkával összefüggésben felmerült általános kiadásként, beleértve a nem szakmai, adminisztratív és titkári személyzetre, telefonra, fűtésre, világításra, villanyra, postai szolgáltatásokra, elektronikus levelezésre, irodaszerekre, stb. vonatkozó költségeket. A [...] 13. cikk (1)–(4) bekezdése alkalmazásával közvetlenül elszámolható általános kiadások, valamint a harmadik személyektől kapott költségtérítések nem számíthatók fel általános kiadásként."

21 Az általános feltételek 15. cikkének (1) bekezdése kifejti:

„A szerződő fél köteles rendszeresen, a letelepedése szerinti állam hagyományos számviteli szabályainak megfelelő könyvelést és ahhoz kapcsolódó dokumentációt vezetni annak érdekében, hogy alátámassza és igazolja a jelentett költségeket és óraszámokat. Ezeknek az okiratoknak rendelkezésre kell állniuk a vizsgálat során."

22 Az általános feltételek 16. cikke (2) és (3) bekezdésének megfogalmazása szerint:

„16.2 A jelen melléklet [Vizsgálat] 17. cikkére is figyelemmel minden kifizetést előlegnek kell tekinteni a projekt keretében teljesítendő egyéb feladatok elfogadásáig, vagy ezek hiányában a zárójelentés elfogadásáig.

16.3 Ha a projektért járó teljes pénzügyi hozzájárulás, beleértve a vizsgálatok eredményét is, kevesebb, mint a projektért ténylegesen kifizetett összeg, akkor a szerződő felek kötelesek haladéktalanul ECU-ban visszafizetni a különbözetet a Bizottságnak."

23 Az általános feltételek 17. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a] Bizottság vagy az általa felhatalmazott személyek vizsgálatot kezdeményezhetnek a Bizottság által teljesített utolsó kifizetés napjától vagy a szerződés lejártától számított két év elteltéig [...]".

24 Végül, a 10. cikk értelmében a szerződésre a belga jog irányadó, és az általános feltételek 7. cikke alapján a szerződésből származó jogviták eldöntésére az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága, valamint fellebbezés esetén az Európai Közösségek Bírósága kizárólagosan illetékes.

A jogvita alapját képező tényállás

25 1997. szeptember 12-én a Bizottság a szerződés 4. cikkének megfelelően 165 000 ECU előleget fizetett ki a GEF-nek.

26 Ezt követően a GEF négy időszaki megvalósítási jelentést és négy költségkimutatást mutatott be a Bizottságnak, amelyek a projekt kezdete, 1997. július 4. és annak befejezése, 1999. július 3. közötti négy időszakra vonatkoztak.

27 A szerződés negyedik, 1999. január 4-étől 1999. július 3-áig tartó időszakára (a továbbiakban: a negyedik időszak) vonatkozó negyedik költségkimutatás bemutatása előtt a Bizottság 1999. június 18-án és 21-én pénzügyi vizsgálatot tartott az azt megelőző, 1997. július 4. és 1999. január 3. közötti három időszak vonatkozásában.

A – *Az 1997. július 4. és 1998. január 3. közötti időszakra vonatkozó első költségkimutatás*

28 1998. március 3-án a GEF megküldte a Bizottságnak az első költségkimutatást az 1997. július 4-étől 1998. január 3-áig tartó szerződéses időszakra (a továbbiakban: az első időszak) összesen 111 193 ECU vonatkozásában, amiből 25 249 ECU általános kiadásaira vonatkozott.

29 Az 1998. március 19-i „Payment request submission for period 4-Jul-97 to 3-Jan-98" című levelével (a továbbiakban: az első időszak költségeit elfogadó levél) a Bizottság a GEF által igényelt költségek részleges kifizetését hagyta jóvá, 101 432 ECU összegig, míg az általános kiadásoknak a megtérítendő személyzeti költségek 20%-át meghaladó részére vonatkozó igényt – az általános feltételek 13. cikke (5) bekezdésének megfelelően – elutasította. Következésképpen a Bizottság e költségtétel címén az igényelt 25 249 ECU helyett 15 488 ECU-t fizetett ki a GEF-nek.

30 Levelében a Bizottság kifejtette, hogy „a felszámított költségeket (illetve azok általunk alkalmazott módosításait) ellenőriztük, és az időszaki megvalósítási jelentéssel, valamint a szerződéssel összeegyezethetőnek találtuk (lásd a II. melléklet D. részét), fenntartva az ellenőrzésnek, az újabb számítás vagy vizsgálat utáni kiigazításnak és a bértételek elfogadásának lehetőségét."

B – *Az 1998. január 4. és 1998. július 3. közötti időszakra vonatkozó második költségkimutatás*

31 1998. október 6-án a GEF bemutatta második költségkimutatását az 1998. január 4. és 1998. július 3. közötti szerződéses időszakra (a továbbiakban: a második időszak). A GEF által ezen időszakra felszámított költségek összege 107 017 ECU-t tett ki, amelyből 3 818 ECU az „egyéb költségek" tételre vonatkozott.

32 1998. december 14-i „Payment request submission for period 4-Jan-98 to 3-Jul-98" című levelével (a továbbiakban: a második időszak költségeit elfogadó levél) a Bizottság a GEF által igényelt költségek részleges kifizetését hagyta jóvá 103 228 ECU összegig, míg az „egyéb költségek" tételre vonatkozó 3 818 ECU kifizetését elutasította azzal az indokkal, hogy e költségeket az „általános kiadások" már tartalmazzák. Ez a levél tartalmazta ugyanazt a szövegrészletet, amely a fenti 30. pontban említésre került.

C – *Az 1998. július 4. és 1999. január 3. közötti időszakra vonatkozó harmadik költségkimutatás*

33 1999. június 3-án a GEF bemutatta a Bizottságnak harmadik költségkimutatását az 1998. július 4. és 1999. január 3. közötti szerződéses időszakra (a továbbiakban: a

harmadik időszak) 104 098 euró összegben – a költségek összege euróra került átváltásra az euro bevezetésével kapcsolatos egyes rendelkezésekről szóló, 1997. június 17-i 1103/97/EK tanácsi rendelet (HL 1997. L 162., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 10. fejezet, 1. kötet, 81. o.) értelmében, amely arról rendelkezik, hogy az ECU-t 1999. január 1-jétől az euro váltja fel 1 euró = 1 ECU arányban.

34 Az 1999. július 27-i „Payment request submission for period 4-Jul-98 to 3-Jan-99" című levelével (a továbbiakban: a harmadik időszak költségeit elfogadó levél) a Bizottság a GEF által felszámolt költségeket 96 214 euró összegig fogadta el, míg az „egyéb költségek" tételt kitevő, összesen 7 884 euró kifizetését elutasította azzal az indokkal, hogy ezeket a költségeket az „általános kiadások" már tartalmazzák.

35 Ugyanezen levelével a Bizottság – annak érdekében, hogy megfeleljen a szerződés 4. cikkében előírt 396 000 euró plafonösszegnek (a GEF ugyanis 165 000 euró előleget + 101 432 eurót kapott az első időszakra + 103 228 eurót pedig a második időszakra = 369 660 euró) – az elfogadott költségeknél kisebb összeg, azaz 96 214 euró helyett 26 340 euró (396 000 euró – 369 660 euró = 26 340 euró) összegű részlet kifizetéséről határozott. Egyébként ez a levél is tartalmazta ugyanazt a szövegrészletet, amely a fenti 30. pontban említésre került.

D – *A vizsgálat*

36 1998. június 18-án és 21-én a Bizottság vizsgálatot tartott az első három szerződéses időszakra vonatkozóan.

37 1999. július 9-i levelével a Bizottság kiegészítő információkat kért a GEF-től a projektvezető, Goldfinger úr díjazásával kapcsolatban. 1999. július 30-i levelével a GEF megküldte a Bizottságnak a Goldfinger úr díjazására, valamint bizonyos adózási és társadalombiztosítási szempontokra vonatkozó okiratokat és magyarázatokat.

38 1999. október 12-i levelével a Bizottság megküldte a GEF-nek a projekt műszaki értékelésének 1999. szeptember 21-én kelt zárójelentését.

39 1999. december 21-i levelével a Bizottság megküldte a GEF-nek a vizsgálat jelentéstervezetét. Ebben a jelentéstervezetben a Bizottság arra a megállapításra jutott, hogy a GEF összesen 228 713 eurós többletösszeget igényelt, ami az elfogadott költségek teljes összege – azaz 93 334 euró – 245 %-ának felel meg.

40 2000. január 31-i faxával a GEF arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem ért egyet a vizsgálati jelentéstervezet tartalmával, továbbá előadta kifogásait, és csatolta az adótanácsadója és könyvszakértője, Pirenne úr által készített elemzést (a továbbiakban: Pirenne úr 2000. január 31-i levele).

41 2000. március 20-i levelével a Bizottság elutasította a GEF kifogásait, és egyedi műszaki értékelést javasolt (a továbbiakban: a második műszaki értékelés) annak érdekében, hogy megállapítsák a műszaki mellékletnek megfelelően végrehajtott egyes feladatokra ésszerűen felszámítható pontos óraszámokat. A második műszaki

értékelésre 2000. május 24-én került sor. A GEF 2000. október 18-i kérésére válaszul 2000. október 27-én megküldték részére az értékelésről készült jelentés másolatát.

42 2000. július 18-i levelével a Bizottság megküldte a GEF-nek a 2000. június 28-án kelt vizsgálati zárójelentést. Ebben a jelentésben a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az ellenőrzött időszakban, azaz 1997. július 4. és 1999. január 4. között a GEF összesen 253 823 eurós többletösszeget igényelt, ami az elfogadott költségek teljes összegének – azaz 68 224 euró – 372%-ának felel meg.

43 A 2000. június 28-án kelt vizsgálati zárójelentésben a vizsgálók következtetéseiket különösen az alábbi megállapításokra alapozták:

„A [GEF] nem rögzíti alkalmazottai munkaidejét. Ez a gyakorlat ellentétes a szerződés [általános feltételeinek] 13.1.2. cikkével.

Goldfinger úr elismerte, hogy a GEF valójában nem vezetett semmilyen jelenléti ívet. A vizsgálat során Goldfinger úr egy asztali naptár és a munkaszerződések alapján becsülte meg a munkaórákat. Megállapítottuk azonban, hogy ez az asztali naptár nem tartalmazta a munkaórák jegyzékét. Következésképpen nem tudtuk elfogadni az EK-projektben felszámított óraszámokat. Továbbá a Goldfinger úr által készített jelenléti ív nem megfelelő az alábbi okok miatt: a projekt 1997. 07. 04-én kezdődött, és nem 1997. 07. 01-én, valamint az informatikai szakértőnek felszámított 202 óra 1997 júliusában és 1997 októberében helytelen, mivel ez a személy csak 1997. november 3-án állt munkába a GEF-nél.

A mérleg szerinti árbevétel és a személyzeti költségek arányának elemzése, összehasonlítva azzal, amit a költségkimutatásokban felszámítottak, a következőt mutatja (az összegek BEF-ben értendők):

	1996/1997	1997/1998
Goldfinger úr bére	2 791 211	4 119 153
Az alkalmazottak bére	2 711 775	4 599 788
A mérleg szerinti összes személyzeti költség	5 502 986	8 718 941
Az EK-projekt keretében felszámított személyzeti költségek (az első két időszak)	0	6 428 877
Nem EK-projektek személyzeti költségei	*5 502 986*	*2 290 064*
Mérleg szerinti árbevétel	13 208 003	15 556 779
Következtetés útján: EK-projekt (az ügyfélszámlák alapján)	6 656 100	9 397 877
Nem EK-projektek árbevétele	*6 551 903*	*6 158 902*

Láthatóan az 1996/1997-es pénzügyi év során 6,5 millió [belga frank] (BEF) árbevételt sikerült elérni 5,5 millió BEF személyzeti költséggel (1,19-es arány). Az 1997/1998-as pénzügyi év során gyakorlatilag ugyanakkora árbevétel képződött (6,2 millió BEF) 2,3 millió BEF személyzeti költség mellett (2,69-es arány). Ez azt jelzi, hogy a Bizottságnak kiszámlázott személyzeti költségeket jelentősen túlbecsülték.

A műszaki melléklet 3.7. bekezdésében a projektre előirányzott ember/nap szám 447 vagyis 3 576 óra. Ez félévenként átlagosan 894 órát jelentene. Megállapítottuk, hogy

az első két félévre felszámított összes munkaóra száma egyenként 2827 illetve 2 878 óra volt, ami 300%-kal több, mint az előirányzott.

Jelenléti ív hiányában nem tudtuk megállapítani az EK-projektre felszámítható óraszámot. A vizsgálati jelentéstervezetben elfogadott óraszám az előirányzott óraszám alapján került megállapításra, tekintettel arra, hogy az 1999. szeptember 21-i műszaki értékelés zárójelentése szintén nem adott felvilágosítást az óraszámok kérdésében. [...]

Ezért arról döntöttünk és állapodtunk meg a GEF-fel, hogy új műszaki értékelésre van szükség annak érdekében, hogy meg lehessen állapítani a szerződés műszaki mellékletének megfelelően végrehajtott egyes feladatokra ésszerűen felszámítható, pontos óraszámokat.

A második műszaki értékelésre 2000. május 24-én került sor. Ennek eredménye szerint a szerződés teljes időtartamára, tehát az 1997. 07. 04. és 1999. 07. 04. közötti időszakra, 303 ember/nap, vagyis 2420 óra fogadható el.

A második műszaki értékelés eredményére alapozva kiszámoltuk a vizsgálattal érintett időszak, vagyis az 1997. 07. 04-től 1999. 01. 04-ig tartó időszak vonatkozásában elfogadható személyzeti költségeket. E számításokat a második műszaki értékelés során a szerződés teljes időtartamára elfogadott összes óraszámra alapoztuk (2 420 óra), és elosztottuk néggyel annak érdekében, hogy megkapjuk a félévenkénti ember/óra számot (605 óra).

Bár azt elismerjük, az elfogadott teljes ember/nap szám félévenkénti elosztása nem biztos, hogy megegyezik az egyes félévekben ténylegesen elvégzett munkával, mégis úgy véljük, hogy ez a módszer ésszerű. Továbbá a vizsgálat során megállapításra került, hogy az óránkénti személyzeti költségek az egyes félévekben nem különböznek jelentősen.

[...]"

44 2000. november 14-i levelével a GEF megküldte a Bizottságnak a Goldfinger úr által összeállított jelenléti ívek másolatát, valamint azokat az okiratokat, amelyek annak bizonyítására szolgáltak, hogy – ellentétben a vizsgálók vizsgálati zárójelentésben tett megállapításaival – a GEF vezetett jelenléti ívet az alkalmazottairól.

45 2000. november 22-i levelével a Bizottság megerősítette, hogy kézhez vette az említett okiratokat, és tájékoztatta a GEF-et, hogy a vizsgálati iratokat átadta De Graef asszonynak, akinek az összes jövőbeli levelezést címezni kell.

46 Az 502667 hivatkozási szám alatti, a 2000. december 14-i harmadik időszakra vonatkozó levelével a Bizottság megküldte a GEF részére a költségeknek a szerződés első három időszakára elfogadott, a vizsgálati zárójelentés fényében felülvizsgált változatát, valamint az említett ellenőrzést figyelembe vevő konszolidált költségkimutatást, amelyből az derült ki, hogy a Bizottság ezekben az időszakokban 208 602 euróval többet fizetett a GEF-nek.

47 2000. december 21-i, De Graef asszonynak címzett levelével a GEF megbeszélés tartását kérte annak érdekében, hogy tárgyalásba kezdjen a Bizottsággal különösen a második műszaki értékelésről készült jelentés tartalmáról és a vizsgálati zárójelentésről.

E – *Az 1999. január 4. és 1999. július 3. közötti időszakra vonatkozó negyedik költségkimutatás*

48 1999. december 2-án a GEF bemutatta a Bizottságnak a negyedik időszakra vonatkozó, negyedik költségkimutatását 148 148,01 euró összegben.

49 2000. július 3-i levelével a Bizottság kiegészítő információkat kért a GEF-től a „hálózati költségek" és az „egyéb költségek" tételei vonatkozásában, valamint előadta megállapításait a szerződés értelmében vissza nem téríthető költségekről.

50 2000. július 31-i levelével a GEF bemutatta a Bizottság számára a negyedik költségkimutatásnak a Bizottság korábbi megjegyzéseit figyelembe vevő, módosított változatát 135 819,48 euró összegben, valamint a „hálózati költségek" és az „egyéb költségek" tételeire vonatkozó dokumentációt.

51 2000. december 14-i, 502668 hivatkozási szám alatti „Payment request submission for period 4-Jan-99 to 3-Jul-99" című levelével (a továbbiakban: a negyedik időszak költségeit elfogadó levél) a Bizottság a GEF által felszámolt költségeket elfogadta 30 212 euró összegig. A GEF-nek a Bizottság által elutasított költségei a „személyzeti" költségtételt 83 805 euró összegben, a „hálózati költségek" tételét 3 404 euró összegben, az „egyéb költségek" tételt 1 608 euró összegben és végül az „általános kiadások" tételt 16 790 euró összegben érintették. A Bizottság közölte, hogy a „személyzeti" és az „általános kiadások" költségtétel egy részének elutasítása annak a ténynek köszönhető, hogy a vizsgálat eredményeinek megfelelően a munkaórák számát 605 órában korlátozta, és a vizsgálat szerinti munkabért alkalmazta. A „hálózati költségek" és az „egyéb költségek" tételt illetően a Bizottság

hangsúlyozta, hogy egyes költségek részleges elutasítása annak köszönhető, hogy azokat nem támasztották alá számlával. A Bizottság hozzátette, hogy ebben a szakaszban semmilyen kifizetés nem teljesíthető, mivel a szerződés szerinti plafonösszeget már elérték. Egyébként ez a levél is tartalmazta ugyanazt a szövegrészletet, amely a jelen ítélet 30. pontjában említésre került.

52 Szintén a 2000. december 14-i, 502668 hivatkozási szám alatti levelével a Bizottság megküldte a GEF-nek a szerződés teljes időtartamát (1997. július 4-étől 1999. július 3-áig) lefedő konszolidált költségkimutatását.

F – *A Bizottság visszafizetési kérelme: a 2001. július 11-i terhelési értesítés*

53 2001. január 24-i levelével a Bizottság megküldte a GEF-nek a teljes szerződéses időszakra vonatkozó konszolidált záró költségkimutatást, amely megegyezik azzal, amit a fent említett 502668 hivatkozási szám alatti, 2000. december 14-i leveléhez mellékelt. Ebből a dokumentumból az következik, hogy a Bizottság – álláspontja szerint – 273 516 euró összegű túlfizetést teljesített a GEF részére, ami megegyezik a Bizottság által a GEF számára kifizetett összes költségnek a Bizottság által elfogadott költségekkel csökkentett összegével (azaz 396 000 – 122 484).

54 2001. február 2-i levelével a Bizottság tájékoztatta a GEF jogi képviselőjét egyrészt arról, hogy az Európai Csalászelleni Hivatal (OLAF) vizsgálatot indít a FIWG kapcsán, másrészt pedig arról, hogy a GEF-fel megbeszélésre kerül sor az Információstársadalmi Főigazgatóság által készített vizsgálati zárójelentésekből adódó kérdések, valamint a fenti 47. pontban említett, 2000. december 21-i levélben felvetett pontok megvizsgálása és egyeztetése céljából, amennyiben ezek relevánsak a Bizottság vizsgálata szempontjából.

55 A Bizottság fent említett 2001. január 24-i, valamint február 2-i leveleire válaszul a GEF 2001. február 21-én kelt levelet küldött Lefebvre úrnak az Információstársadalmi Főigazgatóságra és Brüner úrnak az OLAF-hoz, és a Bizottságot a konszolidált záró költségkimutatással való egyet nem értéséről tájékoztatta, mivel az a korábban már vitatott vizsgálati jelentés eredményein alapult. A GEF továbbá megismételte 2000. december 21-i kérését, amely a Bizottság képviselőivel tartandó megbeszélésre vonatkozott.

56 2001. március 12-i levelével a Bizottság arról tájékoztatta a GEF-et, hogy a vizsgálati jelentés eredményeit követte, ezért minden további panaszt közvetlenül az ellenőrzési szolgálatnak kell címezni.

57 2001. március 19-i levelével a GEF megerősítette, hogy De Graef asszonynak tájékoztatnia kellene az ellenőrzési szolgálatot arról, hogy a szóban forgó szerződést illetően megbeszélés van folyamatban.

58 2001. július 11-én a Bizottság terhelési értesítést küldött a GEF-nek, amellyel 273 516 euró összeg visszafizetését követelte.

59 A 2001. július 25-i, Lefebvre úrnak címzett levelével a GEF hivatalosan vitatta a Bizottság terhelési értesítését arra hivatkozva, hogy a projekt vizsgálati zárójelentését illetően nem jutottak végső megállapodásra a Bizottsággal. Továbbá kérte a Bizottságot, hogy függessze fel a visszafizetési eljárást a felhatalmazott képviselőivel tartandó megbeszélések időpontjáig.

60 2001. július 26-i, De Graef asszonynak címzett levelével a GEF jogi képviselője megerősítette az ügyfele által képviselt álláspontot, és emlékeztetett arra, hogy utóbbi nem ért egyet a vizsgálati jelentéssel, amint azt korábbi levelezésében

(különösen a Bizottságnak címzett 2000. november 14-i és december 21-i levelében) kifejtette, továbbá arra a tényre, hogy ellentétben azzal, amit a Bizottság a 2001. február 2-i levelében állított, a GEF nem kapott semmilyen meghívást az általa felvetett egyes kérdések megtárgyalására.

61 2001. augusztus 9-i levelével a GEF jogi képviselője tájékoztatta a Bizottságot, hogy mivel nem tartotta meg arra vonatkozó hivatalos ígéretét, hogy megbeszélést szervez a projekt elszámolásával kapcsolatos, kölcsönösen kielégítő megoldás megtalálása érdekében, ügyfele keresetet indít az Elsőfokú Bíróság előtt a szerződésben foglalt választottbírósági kikötés alapján.

Az eljárás

62 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2002. február 13-án benyújtott keresetlevelével a GEF megindította a jelen keresetet.

63 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2002. május 13-án benyújtott ellenkérelmében a Bizottság viszontkeresetet terjesztett elő.

64 Az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 64. cikke (3) bekezdésének a) és d) pontjában előírt pervezető intézkedések keretében és az előadó bíró jelentése alapján az Elsőfokú Bíróság (első tanács) a 2003. november 11-én tartott tanácskozásán úgy határozott, hogy írásbeli kérdéseket tesz fel a feleknek, és bizonyos okiratok bemutatását kéri tőlük. A felek az előírt határidőn belül válaszoltak a feltett kérdésekre, és bemutatták a kért okiratokat.

65 Az eljárási szabályzat 14. cikke 1. és 3. §-ának, valamint az 51. cikke 1. §-ának megfelelően az első tanács úgy határozott, hogy javasolja az Elsőfokú Bíróság teljes ülésének, hogy a jelen ügyet öt bíróból álló tanács elé utalják.

66 A 2003. december 4-i levéllel az eljárási szabályzat 51. cikke 1. §-ának megfelelően a feleket felhívták, hogy 2003. december 9-éig terjesszék elő észrevételeiket az említett utalással kapcsolatban.

67 2003. december 8-i illetve 9-i levelükkel a Bizottság és a GEF arról tájékoztatták a Bíróságot, hogy nincs észrevételük a jelen ügynek az első kibővített tanács elé való utalásával kapcsolatban.

68 A teljes ülés 2003. december 10-i határozata alapján az első tanács javaslatára a jelen ügyet az első kibővített tanács elé utalták.

69 A felek szóbeli előadásait és az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott válaszaikat a 2004. március 30-i tárgyaláson hallgatták meg.

A felek kérelmei

70 A felperes kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– nyilvánítsa a keresetet elfogadhatónak és megalapozottnak;

– kötelezze a Bizottságot, hogy fizessen meg a felperesnek 40 693 euró összeget;

– nyilvánítsa a Bizottság 273 516 euró összeg visszafizetésére vonatkozó kérelmét megalapozatlannak, és következésképpen kötelezze a Bizottságot 273 516 euró összegű jóváírási értesítés kibocsátására;

– megalapozatlanság miatt utasítsa el a Bizottság viszontkeresetét;

– kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

71 A Bizottság kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– megalapozatlanság miatt utasítsa el a keresetet;

– kötelezze a felperest, hogy fizessen meg neki 273 516 euró összeget, és ezen összeg 2001. szeptember 1-jétől évi 7%-kal számított késedelmi kamatait;

– kötelezze a felperest a költségek viselésére.

Az Elsőfokú Bíróság hatásköréről

72 Szükséges megemlíteni, hogy az eljárási szabályzat 113. cikke értelmében az Elsőfokú Bíróság saját hatáskörében vizsgálhatja, hogy az eljárás folytatásának nélkülözhetetlen feltételei fennállnak-e. Mivel az Elsőfokú Bíróság hatásköre ilyen nélkülözhetetlen feltétel, azt az Elsőfokú Bíróság hivatalból vizsgálhatja (az Elsőfokú Bíróság T-174/95. sz., Svenska Journalistförbundet kontra Tanács ügyben 1998. június 17-én hozott ítélete [EBHT 1998., II-2289. o.] 79. és 80. pontja).

73 Ebben a vonatkozásban megállapítható, hogy a jelen kereset benyújtásának napján az EK 238. cikk és az 1993. június 8-i 93/350/ESZAK, EGK, Euratom tanácsi határozattal módosított (HL L 144., 21. o.), az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságának létrehozásáról szóló, 1988. október 24-i 88/591/ESZAK, EGK, Euratom tanácsi határozat (HL L 319., 1. o.) 3. cikke (1) bekezdése c) alpontjának rendelkezései értelmében az Elsőfokú Bíróság választottbírósági kikötésen alapuló hatásköre valamely kereset elbírálására szükségszerűen magában foglalja a valamely intézmény ugyanezen kereset kapcsán előterjesztett viszontkeresetének elbírálására vonatkozó hatáskört is, ami következhet szerződéses kapcsolatból, vagy abból a tényből, amire az alapkérelmet alapozták, vagy a keresetből származó kötelezettségekkel való közvetlen kapcsolatból (lásd e tekintetben a Bíróság 426/85. sz., Bizottság kontra Zoubek ügyben 1986. december 18-án hozott ítéletének [EBHT 1986., 4057. o.] 11. pontját és a C-167/99. sz., Parlament kontra SERS et Ville de Strasbourg ügyben 2003. április 10-én hozott ítéletének [EBHT 2003., I-3269. o.] 95–104. pontját, a Bíróság C-280/03. sz., Bizottság kontra Lior és társai ügyben 2003. november 21-én hozott végzésének [az EBHT-ban nem tették közzé] 8. és 9. pontját és az Elsőfokú Bíróság T-68/99. sz., Toditec kontra Bizottság ügyben 2001. május 16-án hozott ítéletét [EBHT 2001., II-1443. o.]).

74 Ebből következik, hogy az Elsőfokú Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a Bizottság viszontkeresetéről határozzon.

Az ügy érdeméről

A – *A felperes, egyrészről 40 693 euró összeg megfizetésére, másrészről 273 516 euró összegű jóváírási értesítés kibocsátására vonatkozó kérelméről*

75 A GEF úgy érvel, hogy a szerződés értelmében 436 693 euró összegre jogosult, ami megegyezik a Bizottság által az első három költségkimutatás keretében elfogadott összegekkel, azaz 101 432 euróval az első, 103 228 euróval a második és 96 214 euróval a harmadik költségkimutatás kapcsán, valamint a negyedik költségkimutatásban bejelentett 135 819 euró összeggel. Ezt úgy pontosította, hogy mivel a Bizottság már kifizetett neki 396 000 eurót, ezért a megtérítési igénye 40 693 euróra korlátozódik (436 693 euró – 396 000 euró).

76 Kérelme alátámasztásaként a GEF lényegében négy jogalapra hivatkozik, elsősorban a Bizottság szerződésszegésére, másodsorban a bizalomvédelem elvének megsértésére, harmadsorban a védelemhez való jog tiszteletben tartása elvének megsértésére és negyedsorban a szerződéses kötelezettségek jóhiszemű teljesítése elvének és a gondos ügyintézés elvének megsértésére. Ebben a vonatkozásban az utolsó jogalap, amely a szerződés jóhiszemű teljesítése elvének és a gondos ügyintézés elvének Bizottság általi feltételezett megsértésére vonatkozik, másodikként kerül megvizsgálásra.

1. *A szerződésszegésre alapított első jogalapról*

a) A felek érvei

77 A GEF először is azt állítja, hogy a szerződés keretében vállalt költségek címén még neki járó 40 693 euró összeg megtérítésére vonatkozó kérelme egyfelől a szerződésből származó kötelezettségek Bizottság általi megsértésén, valamint a belga polgári törvénykönyv 1134. cikkének első bekezdésén alapul, miszerint „azok a megállapodások, amelyeket jogszerűen kötöttek meg, jogszabályként szolgálnak azok számára, akik ezeket megalkották". Valójában azzal, hogy a Bizottság önkényesen és egyoldalúan módosította a GEF által bemutatott és igazolt költségek elfogadására vonatkozó álláspontját, nem teljesítette szerződéses kötelezettségeit. Pedig a GEF megfelelően teljesítette a szerződést, amit a műszaki értékelésről készült zárójelentés is megerősített, amely világosan megemlítette, hogy a projekt forrásai helyesen kerültek felhasználásra, és „zöld zászlót" (az eredmények végső jóváhagyása) adott a GEF által végzett munkához.

78 Másfelől keresetében a GEF fenntartja, hogy a Bizottságnak nem sikerült a belga polgári törvénykönyv 1235. cikke első bekezdésének megfelelően bizonyítania, hogy a 273 516 euró összeg, amelynek – álláspontja módosítását követően – a megtérítését kérte, „tévedésből" került kifizetésre. A GEF szerint ugyanis semmilyen fizetés sem került tévedésből teljesítésre. Válaszában a GEF újrafogalmazza ezt az álláspontot, amelyet a fent említett 1235. cikk első bekezdésének rossz fordítására alapoztak. Valójában e cikk értelmében „minden fizetés feltételez valamilyen adósságot: az olyan teljesítést, amely nem jár, vissza kell fizetni". A Bizottságnak nem sikerült bizonyítania, hogy a kért összeg olyan teljesítés, amely „nem jár". A GEF megítélése szerint a kifizetés jár, és kétség esetén a Bizottságnak kell bizonyítania, hogy azt tévedésből teljesítette, ami a jelen esetben nem igaz.

79 Továbbá, amint azt a GEF már Pirenne úr 2000. január 31-i levelében kifejtette, a Bizottság álláspontjával ellentétben a szerződés nem támogatási szerződés, és nem is tesz utalást a támogatás semmilyen formájára sem valamely európai segítségnyújtási program keretében. A Bizottság egyébként ezt elismerte a 2000. március 20-i levelében, amelyben egyetértett azzal, hogy a vizsgálati jelentéstervezet 3. oldalán használt „Subsidies for EC 26 069" és a „Turnover minus subventions" fordulatokat az „Of which EC contract 26 069", illetve a „Turnover minus EC contribution" fordulatokkal helyettesítsék.

80 Végül különösen a Bizottságnak benyújtott költségek igazolását illetően a GEF előadta észrevételeit a személyzeti költségekre vonatkozóan, ezen belül is Goldfinger úr fizetésére, az „utazási és élelmezési költségek" és az „egyéb költségek" tételre vonatkozóan.

81 A személyzeti költségeket illetően a GEF előzetesen megjegyezte, hogy a szerződéssel kapcsolatban a felek közötti nézeteltérés – ami a vizsgálati zárójelentésben kiemelésre került – a 9 859 munkaóratöbblet felszámítása kapcsán alakult ki.

82 Ebben a vonatkozásban a GEF először is kiemelte, hogy a Bizottság és ő maga is alábecsülték az elektronikus pénzügyi műveletek és az internetes pénzügyi műveletek területén bekövetezett változások miatti munkamennyiség-növekedést, amely változások szükségessé tették a feladat nagyságához történő folyamatos alkalmazkodást, és amelyek a szerződés aláírásakor nem voltak előreláthatók.

83 Ennélfogva a GEF jogosan jelentett be jelentősebb számú munkaórát, és igazította ki jelentős mértékben az óradíjakat a kezdeti becslésekhez képest, a Bizottság által a

szerződés aláírását követően meghatározott részletes iránymutatásoknak megfelelően. Ezeket az új óradíjakat – amelyek a szerződés első három időszakában a költségkimutatások alapjául szolgáltak – 1998 márciusában egy a Bizottság által elfogadott pénzügyi kérdőív útján közölték ez utóbbival.

84 A GEF szerint a Bizottság – amely figyelemmel kísérte a projekt keretében vállalt feladatok részeként kitűzött és elvégzett munkákat, és minden egyes költségkimutatásban részletes áttekintést kapott a GEF alkalmazottai által a projektre fordított időről – tisztában volt azzal, hogy az 1998 márciusában bemutatott első költségkimutatástól kezdve a munkaórák száma meg fogja haladni a kezdetben becsült számot, és hogy az 1998 októberében bemutatott második költségkimutatástól kezdve ez az óraszámtúllépés ténylegesen be is következett. Továbbá a Bizottság a projekt egész tartama alatt nem tett negatív megjegyzést a projektre szánt időre, és a GEF által a személyzeti költségek kiszámításánál alkalmazott díjra. Ezzel ellentétben a Bizottság minden érintett tisztviselője pozitív véleményt alkotott a projekt előrehaladásáról, és támogatták azt a módot, ahogyan azt a GEF kivitelezte. Ez azt bizonyítja, hogy a Bizottság elfogadta a projektre fordított jelentősebb munkaóraszámot és a GEF által alkalmazott díjakat, és magyarázza, hogy a Bizottság miért fizette ki ezeket a költségkimutatások alapján. Ezért a második műszaki értékelési jelentésben tett megállapítás – miszerint a Bizottság nem fogadta el a GEF által a projektre szánt többletidőt – téves.

85 Egyébként a munkaórák becsült számának túllépése nem jár a szerződés módosításával, mivel – ellentétben a 440 000 euró összegű szerződéses maximummal – ez nem lényegi eleme a szerződésnek. E tekintetben a GEF egyfelől azt hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak a vizsgálati zárójelentésben tett megállapítása, miszerint a szerződés által a projektre tervezett ember/nap szám 447 – vagyis 3 576 óra – csupán becslés, nem pedig a munkanapok. illetve -órák felső határa.

86 Másfelől a második műszaki értékelési jelentésben tett megállapítást illetően, miszerint a projektre szánt munkaórák számát kezdetben olyan maximumnak tekintették, amit csak a Bizottság írásbeli jóváhagyásával lehet túllépni, a GEF kiemelte, hogy a szerződés megkötése idején lehetetlen volt objektíven és pontosan meghatározni a szerződés teljesítéséhez szükséges munkaóraszámot. Ez magyarázza azt a tényt, hogy a felek maximálisan megtérítendő költségként megállapodtak egy 440 000 euró nagyságú összeg kikötésében, amelyet különböző feladatok és költségkategóriák között kell megosztani, azonban ezen maximális összeg alapjaként nem említettek semmilyen előre meghatározott munkaóraszámot. A szerződés egyetlen rendelkezése sem írja elő, hogy a munkaórák becsült összegét ne lehetne túllépni, vagy hogy ilyen esemény bekövetkezése a szerződés módosítását igényelné, ellentétben azzal az esettel, ha a GEF a 440 000 euró összeget meghaladó hozzájárulást igényelne. Ebből arra lehet következtetni, hogy a személyzeti költségek kifizetésének egyetlen kritériuma nem a kezdeti becslés, hanem az a tény, hogy a teljes költségek elfogadhatók legyenek, és ne haladják meg a 440 000 eurót.

87 Másodszor a GEF álláspontja szerint a projektre fordított munkaórák kimutatását és a felmerült költségeket illetően téves a Bizottságnak a vizsgálati jelentéstervezetben és a vizsgálati zárójelentésben foglalt álláspontja, amely szerint a munkaórák számát túlbecsülték a munkaidő-rögzítés és a jelenléti ív hiánya miatt.

88 A GEF először is azt állítja, hogy minden megkívánt nyomtatványt kitöltött, és az általános feltételek 15. cikke (1) bekezdésének megfelelően – amit a vizsgálati jelentéstervezet szerint teljes egészében figyelembe vettek – minden alkalmazandó jogi rendelkezést betartott, különös tekintettel a Securex szociális titkárság előírásaira, a belga társadalombiztosítási jogszabályokra és számviteli alapelvekre.

89 Valójában a GEF kitöltötte és megküldte a Bizottságnak a költségvetésben előirányzott költségekre vonatkozó pénzügyi kérdőívet, és a Bizottságnak megküldött valamennyi költségkimutatás tartalmazott egy mellékletet a személyzeti költségek részletes elszámolásáról, beleértve a munkaórák számát és az egységárat.

A szerződéssel érintett időszak végén a GEF összefoglaló költségkimutatást készített az egész időszakra vonatkozóan, és a Bizottságnak aktualizált pénzügyi kérdőívet küldött. Továbbá a GEF megőrizte az egyes alkalmazottai által a projektre fordított időre vonatkozó dokumentumokat. Ebből a célból használta és jelenleg is használja a Securex szociális titkárság dokumentumait. E dokumentumokon kívül a GEF kiegészítő jelenléti íveket is készített a projekten dolgozó valamennyi foglalkozáscsoport napi munkaóráinak kimutatására, amivel kapcsolatban a Bizottság a 2000. március 20-i levelében megerősítette, hogy egyik specifikus minta alkalmazása sem előírás.

90 Továbbá a GEF megállapította, hogy 1999 júniusában a munkaórákra vonatkozó, a Securex szociális titkárság által felállított szabályoknak megfelelően kitöltött dokumentumokat, valamint a Goldfinger úr által szerkesztett kiegészítő jelenléti íveket bemutatták a vizsgálóknak, akik azonban visszautasították, hogy ezeket magukkal vigyék, és emiatt a GEF 2000. november 14-én tájékoztatta ezek tartalmáról a Bizottságot. A GEF azt is megállapította, hogy ezekről a dokumentumokról volt szó Pirenne úr 2000. január 31-i levelében. A GEF közölte, hogy valamennyi felmerült költség bizonyítékát be tudja mutatni az Elsőfokú Bíróságnak, beleértve valamennyi jelenléti ív és beszerzési számla másolatát.

91 Továbbá azt állítja, hogy az általános feltételek 13. cikke (1) bekezdésének második albekezdése nem írja elő, hogy minden egyes alkalmazottnak saját jelenléti ívet kell vezetnie. Jelen esetben a GEF fenntartja, hogy a munkaidő rögzítésére vonatkozó dokumentumokat és a jelenléti íveket a projektvezető vezette, és ennek megfelelően ezeket – a szerződés rendelkezései szerint – ő is hitelesítette. Ráadásul a Bizottság a GEF által bemutatott költségkimutatásban megjelenő költségeket elfogadó levelében kifejezetten megerősítette, hogy a GEF a szerződésnek megfelelően járt el, és a levélben kijelentette, hogy „a felszámított költségeket (illetve azok általunk alkalmazott módosításait) ellenőriztük, és az időszaki megvalósítási jelentéssel, valamint a szerződéssel összeegyezethetőnek találtuk (lásd a II. melléklet D. részét), fenntartva az ellenőrzésnek, az újabb számítás vagy vizsgálat utáni kiigazításnak és a bértételek elfogadásának lehetőségét". A GEF szerint az általános feltételek

D. részére vonatkozó kifejezett hivatkozás – amely a személyzeti költségekkel kapcsolatban kitöltendő nyomtatványokkal foglalkozik – jelzi, hogy a GEF eleget tett a Bizottságnak a költségek bejelentési módjára vonatkozó utasításainak.

92 Végül abban az esetben, ha az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy a szerződés rendelkezései, különösen az általános feltételek 13. cikkének (1) bekezdése és 15. cikkének (1) bekezdése nem kellően egyértelműek, akkor ebből arra lehet következtetni, hogy a GEF a belga polgári törvénykönyv 1162. cikke értelmében – amely úgy rendelkezik, hogy „kétség esetén a megállapodás a kötelezettséget előíró hátrányára és a kötelezettséget vállaló javára értelmezendő" – helyesen és a szerződésnek megfelelően járt el.

93 Ami pedig Goldfinger úr javadalmazását illeti, a GEF azt állítja, hogy a Bizottság nem vette figyelembe azt a tényt, hogy e javadalmazást a vizsgálat alkalmával megkérdőjelezték, pedig a GEF a társaság számlái alapján bizonyította, hogy a belga piacot figyelembe véve elfogadható kiadásról van szó.

94 Harmadszor a GEF vitatja a második műszaki értékelés során lefolytatott eljárást, valamint az annak során elért eredményt.

95 A 2000. május 24-i második műszaki értékelés keretében lefolytatott eljárást illetően a GEF úgy vélekedik, hogy a vizsgálók nem tettek eleget a Bizottság 2000. március 20-i levelében lefektetett vizsgálati feladatmeghatározásoknak, mivel nem kérdezték meg, hogy a GEF mennyi időt fordított az egyes feladatokra, illetve nem végeztek ésszerű becslést ezen időre vonatkozóan. Valójában egyszerűen csak elosztották a szerződés aláírásakor becsült összes munkaóraszámot a különböző feladatok között, és erőfeszítést sem tettek arra, hogy ezeket a számításokat a projektcsoporttal

egyeztessék. Márpedig ez a megközelítés, amely szerint a bizottsági kifizetések alapját nem a kezdetben becsült költségek, hanem a ténylegesen felmerült, igazolt és ésszerű költségek alkotják, nem felel meg a szerződésnek. Következésképpen a GEF úgy ítéli meg, hogy ha a vizsgálati zárójelentés a második műszaki értékelési jelentésen alapszik, akkor a tartalma nem megfelelő.

96 A második műszaki értékelés eredményét illetően a GEF hangsúlyozza, hogy nem elfogadható, hogy a projektre szánt és a Bizottság által elfogadott munkaóraszám alacsonyabb a kezdetben becsültnél. A GEF igazolta, hogy a költségkimutatásaiban bevallott forrásokat ténylegesen elköltötte, és a Bizottság ezt nemcsak a műszaki értékelési zárójelentésben, hanem a vizsgálati jelentéstervezetben is elfogadta, amely jelentések megerősítették a GEF számításait. A GEF ebben a vonatkozásban kiemeli, hogy a vizsgálati jelentéstervezet által hivatkozott műszaki értékelési zárójelentésben a Bizottság megállapította, hogy a „munkát elvégezték, és a forrásokat felhasználták", és az „általában véve a források helyes felhasználásáról" szólt.

97 Negyedszer a GEF fenntartja, hogy a Bizottság tévedett, amikor a vizsgálati zárójelentés kidolgozásakor nem vette figyelembe Pirenne úr 2000. január 31-i levelében a vizsgálati jelentéstervezettel kapcsolatban megfogalmazott észrevételeit.

98 Egyfelől a GEF hivatkozik különösen a vizsgálati zárójelentésben megfogalmazott azon állításra, amely a jelentéstervezetben foglaltakat ismétli meg, miszerint az informatikai szakértőnek 1997 júliusában és októberében felszámított 202 óra nem igazolható, mivel ez a személy csak 1997. november 3-án állt munkába GEF-nél. Azonban Pirenne úr 2000. január 31-i levelében említette, hogy 1997 júliusában, októberében és novemberében az informatikai szakértői munkát három személy gyakorolta egymást követően. Ebben a vonatkozásban a GEF egyébként megállapítja, hogy a szerződés egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg, hogy valamely egyedi feladat elvégzéséhez több személyt alkalmazzanak, valamint hozzáteszi, hogy jelen esetben minden informatikai szakértőként dolgozó személy rendelkezett az e munka elvégzéséhez szükséges képesítéssel.

99 Másfelől a GEF hivatkozik a vizsgálati jelentéstervezetben leírt, majd a vizsgálati zárójelentésben megismételt elemzésre az árbevétel és a személyzeti költségek közötti arány tekintetében, valamint arra a megállapításra, miszerint a kiszámlázott személyzeti költségeket jelentős mértékben túlbecsülték. Ebben a vonatkozásban Pirenne úr 2000. január 31-i levelében világosan kifejtette, hogy a vizsgálók nem mutatták be helyesen a szolgáltatott adatokat és megjegyzéseket, különösen azért, mert nem vették figyelembe azt a tényt, hogy az egymást követő számviteli időszakokból álló projekt a kiadásoknak és a bevételeknek a projekt teljes időtartama alatti fokozatos elosztását vonja maga után. Így a GEF pénzügyi éve október 1-jétől szeptember 30-áig tartott, míg a költségeket a Bizottság módszere szerint rögzítették, ami a pénzügyi év kezdetét júliusra teszi. Még ha ez az információ nem lett volna is világos akkor, amikor a GEF bemutatta számításait, a GEF a 2000. január 31-i levelében erről felvilágosítást adott, és ezért ezt figyelembe kellett volna venni a vizsgálati zárójelentés szerkesztésekor.

100 Végül a GEF megvizsgálja a vizsgálók által elutasított egyéb költségeket, amelyek az „utazási és élelmezési költségek" és az „egyéb költségek" tételekbe tartoznak. A GEF hangsúlyozza, hogy az e két tételhez tartozó költségeknek a vizsgálati jelentéstervezetben, a vizsgálati zárójelentésben, valamint a negyedik időszak költségeit elfogadó levélben történt elutasítása nem fogadható el, mivel valamennyi kiadást dokumentált és igazolt. Továbbá kifogásolja, hogy a Bizottság nem vette figyelembe Pirenne úr 2000. január 31-i levelében foglalt észrevételeit. A GEF felajánlja, hogy a jelen eljárás keretében ismételten benyújtja valamennyi kiadás bizonyítékát.

101 Különösen a Datamonitor-tanulmányáért fizetett 3 145,05 euró összeget illetően a GEF hangsúlyozza, hogy a projektdokumentáció keretében felmerült kiadásról van szó, amelyet a vizsgálók helytelenül minősítettek a technikai segítség részének. E kiadás felmerülését tehát nem kellett az általános feltételek 13. cikke (3) bekezdésének megfelelően a Bizottsággal előzetesen jóváhagyatni. Továbbá a GEF azt állítja, hogy a tanulmányt és az arra vonatkozó számlát a vizsgálók rendelkezésére bocsátotta, akik azonban nem voltak hajlandóak helyesbíteni a hibájukat.

102 Az „egyéb költségek" tételt, és különösen a számlákkal igazolt és a könyvesboltban vásárolt kisebb tárgyakra vonatkozó 1 790,31 euró összegű költségbejelentést illetően a GEF hangsúlyozza, hogy ez 11 056 euró összeg erejéig része több, a dokumentációra vonatkozó megtérítendő kiadásnak, és hogy a dokumentáció a projekt keretében előírt feladatok végrehajtása érdekében volt szükséges.

103 A Bizottság vitatja e jogalap megalapozottságát, kiemelve azt, hogy nem sértette meg a szerződés alapján őt terhelő kötelezettségeket.

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

Előzetes észrevételek

104 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a szerződés értelmében a GEF azt vállalta, hogy teljesíti a műszaki mellékletben meghatározott projektet. Ez a projekt a FIWG-hez nyújtott segítségben állt, ami hat különböző feladat végrehajtását jelentette, amelyek mindegyike listát állapított meg a különböző nyújtandó szolgáltatásokról.

105 Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy a 94/763 határozat 6. cikkének megfelelően a szerződés meghatározza többek között a projektre vonatkozó igazgatási, pénzügyi és műszaki ellenőrzési rendelkezéseket.

106 Így a GEF köteles volt a szerződés 6. cikkének és az általános feltételek 9. cikkének megfelelően a szerződés hatálybalépésétől kezdődően hat hónapos időközönként négy időszaki megvalósítási jelentést bemutatni a Bizottságnak. Ez lehetővé tette, hogy a Bizottság értékelje a projekt keretében tett előrelépést és az elért együttműködést, valamint a projektre vonatkozó egyes feladatokat. A GEF-nek továbbá zárójelentést is kellett készítenie a projektmunkáról, a projekt céljairól, eredményeiről és következtetéseiről. Végül a szerződés 4. és 5. cikke értelmében a GEF köteles volt bemutatni a Bizottságnak a szerződés hatálybalépésétől kezdődően hat hónapos időközönként összesen négy költségkimutatást, amelyek a fent említett négy jelentés által lefedett időszakra vonatkoznak, annak érdekében, hogy a Bizottság a vonatkozó részkifizetéseket teljesíteni tudja.

107 Továbbá a szerződés meghatározta azokat a feltételeket, amelyek fennállása esetén a GEF által viselt különböző költségkategóriák megtérítésére sor kerülhetett.

108 Tekintettel a fent említettekre, valamint a GEF-nek az Elsőfokú Bíróság kérdéseire a tárgyaláson adott válaszaira, meg kell állapítani, hogy a felperesnek nem sikerült kimutatnia, hogy az a kérdés, hogy vajon a szerződést támogatási szerződésnek kell-e tekinteni, milyen hatással járhat a per kimenetelét illetően. Következésképpen azt a kérdést, hogy a felek mennyiben teljesítették szerződéses kötelezettségeiket, csak a szerződés rendelkezéseinek fényében kell megvizsgálni (lásd e tekintetben a fenti 73. pontban hivatkozott Toditec kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 77. pontját).

109 Emellett szükséges a projekt végrehajtása címén felszámítható különböző költségkategóriákra vonatkozó szerződéses rendelkezéseket, valamint ezen költségek megtérítési feltételeit elemezni.

110 Az általános feltételek 13. cikkében meghatározott, a projekt végrehajtása miatt felszámítható költségkategóriákat, különösen a személyzeti költségeket, a hálózati költségeket, az egyéb költségeket, a jelentős egyedi költségeket és az általános

kiadásokat illetően az általános feltételek 12. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a megtérítendő költségek azon tényleges költségek, amelyek a projekt megvalósításához szükségesek, igazolhatóak és a projekt időtartama alatt merültek fel. Ugyanezen cikk (2) bekezdésében előírja továbbá, hogy a munka kategóriánként becsült költségei csupán indikatív jellegűek, és az egyes kategóriák becsült költségvetései közötti átcsoportosítás megengedett, feltéve, hogy a projekt célját ez alapvetően nem módosítja.

111 Az általános feltételek 13. cikke (1) bekezdésének második albekedése előírja, hogy az a követelmény, hogy az összes felszámolt személyzeti munkaórát legalább a munkaidőnek a projektvezető vagy a szerződő vállalkozás megfelelően felhatalmazott felső vezetője által legritkábban havonta egyszer igazolt rögzítésével kell teljesíteni. Az általános feltételek 15. cikkének (1) bekezdése továbbá meghatározza, hogy a szerződő fél rendszeresen, a letelepedése szerinti állam rendelkezéseinek megfelelő könyvelést és ahhoz kapcsolódó dokumentációt köteles vezetni annak érdekében, hogy alátámassza és igazolja a jelentett költségeket és óraszámokat, amelyeknek a vizsgálók rendelkezésére kell állnia.

112 Ebből az következik, hogy a GEF köteles bizonyítékkal alátámasztani, hogy a Bizottságnak bemutatott különböző költségkimutatásokban bejelentett költségek tényleges kiadások, amelyek valóban szükségesek voltak, és a projekt végrehajtása érdekében, annak időtartama alatt merültek fel. Ebből az is következik, hogy e bizonyíték bemutatásakor a GEF-nek az általános feltételek 13. cikkének (1) bekezdésében és 15. cikkének (1) bekezdésében foglalt elvárásokhoz is alkalmazkodnia kell, és a munkaórákról igazolt nyilvántartást, továbbá a Belgiumban hatályos rendelkezéseknek megfelelő könyvelést kell vezetnie.

113 A fentiekre tekintettel nem lehet helyt adni a GEF által a belga polgári törvénykönyv 1235. cikke első bekezdésére alapozott érvelésnek, amely azon kérelmének alátámasztására szolgál, hogy az Elsőfokú Bíróság kötelezze a Bizottságot 273 516 euró összegű jóváírási értesítés kibocsátására. Ugyanis ez az érvelés a Bizottságra helyezi a bizonyítási terhet arra vonatkozóan, hogy nem járt a GEF-nek fizetett 273 516 euró összeg, amelynek visszafizetését a Bizottság a 2001. július 11-én kibocsátott terhelési értesítéssel követelte.

114 Azonban a Bizottságnak a visszafizetésre vonatkozó kérelme az általános feltételek 16. cikkének (3) bekezdésén alapszik, amely előírja, hogy ha a projektért járó teljes hozzájárulás, beleértve a vizsgálatok eredményét is, kevesebb, mint a projektért ténylegesen kifizetett összeg, akkor a szerződő fél köteles haladéktalanul visszafizetni a különbözetet a Bizottságnak. Márpedig annak megállapítása, hogy a teljesített kifizetések meghaladják a projektért járó teljes pénzügyi hozzájárulást, a projekt végrehajtása során felmerült költségek bizonyításán alapszik, ami a szerződés értelmében a GEF-et terheli, nem pedig a Bizottságot.

115 Ebből az következik, hogy a Bizottság 273 516 euró összegű jóváírási értesítés kibocsátására történő kötelezésére irányuló kérelem, amelynek célja, hogy kiegyenlítse a Bizottság által 2001. július 11-én kibocsátott terhelési értesítés összegét, a 40 693 euró összeg megfizetésére vonatkozó kérelemhez kapcsolódik abban a vonatkozásban, hogy mindkettő a GEF állítólagos szerződésszerű magatartásán alapszik. Amennyiben a GEF bizonyítja, hogy eleget tett szerződéses kötelezettségeinek, akkor ebből szükségszerűen az következik, hogy a GEF jogosult a 40 693 euró összeg kifizetésére, és hogy a Bizottság 273 516 euró összegű terhelési értesítésének nincs a továbbiakban semmi alapja.

116 Ilyen körülmények között szükséges a GEF kérelmének megalapozottságát minden olyan költségkategóriára vonatkozóan megvizsgálni, amelynek a megfizetését a GEF követeli, és amelynek a bizonyítottságát állítja, nevezetesen a „személyzeti" költségeket, beleértve Goldfinger úr javadalmazását, valamint bizonyos, az „utazási és élelmezési költségek" és „egyéb költségek" tételekbe tartozó költségeket.

A „személyzeti" költségekről

117 A GEF által a személyzeti költségeket illetően előterjesztett különböző érvek alapvetően három kérdést vetnek fel: először, hogy a Bizottság elfogadta-e a munkaórák becsült számának túllépését, valamint a személyzeti költségek kiszámí-

tásához a szerződésben kezdetben alkalmazott bértételek kiigazítását, másodszor, hogy a GEF bizonyította-e a szerződés rendelkezéseinek megfelelően a munkaórák számát, amelyekről azt állítja, hogy azokat a projekt végrehajtása érdekében teljesítette, és harmadszor, hogy a vizsgálók tévedtek-e a második műszaki értékelési jelentésben és a vizsgálati zárójelentésben foglalt munkaórák és személyzeti költségek vonatkozásában tett megállapításaikban.

– A munkaórák emelésének és a szerződésben kezdetben alkalmazott bértételek kiigazításának Bizottság általi elfogadásáról

118 Először azt kell meghatározni, hogy a GEF által bemutatott költségkimutatások bizottsági elfogadása, és az e címen teljesített részfizetések a munkaórák túllépésének és a szerződésben kezdetben becsült bértételek kiigazításának elfogadását jelentik-e.

119 Ebben a vonatkozásban megállapítható, hogy a bizottsági hozzájárulást illetően a szerződés 3. cikkének (1) és (2) bekezdése előírja, hogy a Bizottság – maximum 440 000 ECU összegig – 100%-ban hozzájárul a projekt megtérítendő költségeihez, amely összeg a projekt teljes becsült költségének felel meg.

120 A szerződés 4. cikke szerint, amely a bizottsági kifizetések ütemezését tartalmazza, a Bizottság hozzájárulása először 165 000 euró összegű előleg, majd részletfizetések formájában kerül kifizetésre, amelyeket két hónappal az egyes időszaki megvalósítási jelentések és a kapcsolódó költségkimutatások elfogadását követően kell teljesíteni. Végül a teljes hozzájárulás fennmaradó összege két hónappal az utolsó jelentés,

dokumentum vagy a műszaki mellékletben meghatározott, a projekt keretében teljesítendő egyéb feladat és a szerződés 5. cikkének (2) bekezdése szerinti, az utolsó időszakra vonatkozó költségkimutatás elfogadását követően kerül kifizetésre.

121 Az általános feltételek 16. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a vizsgálatra vonatkozó 17. cikkre is figyelemmel minden kifizetést előlegnek kell tekinteni a projekt keretében teljesítendő egyéb feladatok elfogadásáig, vagy ezek hiányában a zárójelentés elfogadásáig. Ugyanezen cikk (3) bekezdése pedig előírja, hogy ha a projektért járó teljes pénzügyi hozzájárulás, beleértve a vizsgálatok eredményét is, kevesebb, mint a projektért ténylegesen kifizetett összeg, akkor a szerződő fél köteles haladéktalanul visszafizetni a különbözetet a Bizottságnak.

122 E rendelkezések összességéből az következik, hogy a Bizottság által előlegként vagy részletfizetésként teljesített valamennyi kifizetést ideiglenes fizetésnek kell tekinteni mindaddig, amíg a fent említett feltételek nem teljesülnek.

123 Valójában az általános feltételek 16. és 17. cikkének megfelelően mindezeket a kifizetéseket az ellenőrzés lehetőségének fenntartásával teljesíti a Bizottság, és ennélfogva valamely költségkimutatás végleges kiegyenlítése nem történhet meg ilyen ellenőrzés lefolytatása, vagy az erre a célra előírt határidő lejárta előtt. A költségkimutatásokat elfogadó levelek, amelyeket a Bizottság 1998. március 19-én, 1998. december 14-én, 1999. július 27-én és 2000. december 14-én küldött a GEF-nek, kifejezetten említik, hogy „a felszámított költségeket (illetve azok általunk alkalmazott módosításait) ellenőriztük, és az időszaki megvalósítási jelentéssel, valamint a szerződéssel összeegyezethetőnek találtuk (lásd a II. melléklet D. részét), fenntartva az ellenőrzésnek, az újabb számítás vagy vizsgálat utáni kiigazításnak és a bértételek elfogadásának lehetőségét".

124 Következésképpen, még ha a Bizottság – amint azt a GEF állítja – figyelmesen és részleteiben követte is a projekt alakulását, pozitív véleményt alkotott róla, és nem fejezte ki negatív álláspontját a bejelentett költségekkel és alkalmazott bértarifákkal kapcsolatban, az a tény, hogy a Bizottság – a bizonyos költségek elutasítása következtében tett kiigazításokat követően – tudomásul vette azon költségkimutatásokat, amelyeket a GEF bemutatott neki, és részére kifizetett bizonyos összeget ezen a címen, még nem jelenti a magasabb munkaóraszám elfogadását vagy az alkalmazott bértarifák módosítását. Valójában a Bizottság által lefolytatott vizsgálat pontosan a szerződés rendelkezéseinek megfelelően igényelt költségek támogathatóságának megállapítására irányult. Ezért a költségkimutatásokat kizárólag a vizsgálat után lehet a Bizottság által elfogadottnak tekinteni.

125 Másodszor meg kell vizsgálni, hogy a szerződésben kezdetben becsült munkaórák módosítására – amit a GEF szerint a projekt körülményeiben bekövetkezett változások tettek szükségessé – milyen feltételekkel kerülhetett sor.

126 Ebben a vonatkozásban azonnal ki kell emelni, hogy az alkalmazott bértarifákat illetően a GEF az Elsőfokú Bíróság kérdésére adott válaszában a tárgyaláson azt adta elő, hogy az e tarifákra a jelen eljárás keretében tett utalások az óraszámok és az óradíjak egyidejű kiigazításából, valamint e két elemnek a projekt végrehajtása során felmerült teljes költségösszegben megjelenő kombinációjából erednek. Ugyanakkor az ügy irataiból az következik, hogy a GEF soha nem sérelmezte az említett bértarifák kiigazítását, illetve nem vitatta azoknak a vizsgálat keretében a Bizottság által megállapított összegét.

127 Az Elsőfokú Bíróság elemzése ezért kizárólag a projektre szánt munkaóraszámra vonatkozik.

128 Ebben a vonatkozásban megállapítható, hogy a műszaki mellékletnek az a változata, amelyet a GEF az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott válaszához 3. mellékletként csatolt, a 3.7. pontjában tartalmazza a „Human Resources Requirements per Task (in man/days)" című táblázatot (a továbbiakban: 1. táblázat), amelyből kitűnik, hogy a műszaki mellékletben leírt hat feladat végrehajtása érdekében a szerződésben előirányzott ember/nap szám 447, ami 3576 munkaórának (447 ember/nap x 8 óra = 3 576 óra) és heti 894 munkaórának felel meg (3576 munkaóra: 4 hét = 894 óra hetente).

129 A „Cost estimates per Task (in ECU)" című táblázat (a továbbiakban: 2. táblázat), amely szintén a 3.7. pontban szerepel, költségkategóriákra bontva költségbecslést tartalmaz mind a hat feladatra vonatkozóan.

130 A „Unit Costs Assumptions (in ECU)" című táblázat (a továbbiakban: a 3. táblázat) – amely meghatározza többek között a „Project Manager" (1050), a „Senior Consultant" (1050), a „Consultant" (650) és az „Information Specialist" (300) által teljesített munkaórákra alkalmazandó napidíjakat, és amely megismétlésre került a műszaki mellékletnek a keresethez csatolt változatában – nem szerepel a műszaki mellékletnek abban a változatában, amelyet a GEF az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott válaszához 3. mellékletként csatolt. Ugyanakkor a GEF olyan táblázatot csatolt a válaszaihoz, amely az elvégzett munkaórákra alkalmazandó, és amely a fent leírtaktól kis mértékben eltérő napidíjakat tartalmaz.

131 Emellett a műszaki mellékletnek az a verziója, amelyet a GEF az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott válaszához csatolt, a 3.7. pontjában még tartalmazza a „Total cost estimates per Task (in ECU)" című táblázatot is (a továbbiakban: 4. táblázat), amely meghatározza az egyes feladatokra jutó költségeket, valamint a projekt becsült teljes költségét, amely 440 000 eurót tesz ki.

132 E táblázatokból az következik, hogy a szerződés 3. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott 440 000 eurós maximális összeg az egyes feladatok teljesítéséért ember/napokban számolt, becsült óraszámoknak (lásd az 1. táblázatban) a díjakkal (lásd a 3. táblázatban) szorzott kerekített összegét tükrözi. Ezen adatok képezik a 440 000 eurós maximális összeg kiszámításának alapját, és ennélfogva ehhez hasonlóan a szerződés alapvető részét alkotják.

133 Valójában a jelen ügyben érintett, a műszaki mellékletben rögzítetthez hasonló projekt műszaki értékelésének az a célja, hogy a felek megállapodhassanak a projekt teljes költségvetésbecslésében, amely meghatározza azt a keretet, amin belül a Bizottság pénzügyi hozzájárulást vállal. Jelen esetben a költségvetésbecslés a fent említett adatok alapján készült, amely adatoknak a becslése – amelyek közül a munka mennyisége a legfontosabb elem – a két fél egyetértésével született. Ennek megfelelően ezen adatok objektív ismérveknek tekinthetők annak megítélésében, hogy a projekt helyes megvalósításához igényelt költségek szükségesek voltak-e, és hogy ezek, illetve ezek bármilyen kiigazítása megfelelt-e a szerződésnek.

134 Egyébként hangsúlyozni kell, hogy a becsült költségek módosításának egyetlen, az általános feltételek 12. cikkének (2) bekezdésében meghatározott esete – ami nem a költségek emelését jelenti, hanem kizárólag egyes költségeknek más csoportba történő átsorolását, mint amelybe eredetileg besorolásra kerültek – kizárólag akkor fogadható el, ha a projekt célját ez alapvetően nem érinti.

135 A jelen esetben az ügy irataiból, különösen a vizsgálati zárójelentésből az következik, hogy a GEF a négy időszakra egyenként 2827, 2828, 3005 és 3569 munkaóra megállapítását kérte, a szerződésben az egyes félévekre meghatározott 894 óra helyett.

136 Meg kell vizsgálni azt, hogy a projekt végrehajtásához szükséges, az egyes feladatokhoz és az egyes költségkategóriákhoz becsült munkaórák ilyen jelentős mértékű emelése – a költségeknek az általános feltételek 12. cikkének (2) bekezdésében meghatározott újracsoportosításához hasonlóan – érinti-e a projekt kiterjedését és hatását, amennyiben a projektre szánt munka mennyisége meghatározza annak jellemzőit. A szerződés kiigazítása – amit a projektre szánt személyzeti munkamennyiség lényeges növekedése kívánt meg – a szerződésnek a 8. cikke szerinti, azaz a felek feljogosított képviselői között létrejött írásbeli megállapodás útján történő módosítását vonja maga után.

137 Ezt a következtetést nem kérdőjelezi meg az a GEF által hivatkozott azon tény, hogy kérelme nem irányult a 440 000 eurós maximális összegen felüli hozzájárulásra. Bár ez a 440 000 euró összeg olyan felső határt jelent, amelyet nem lehet túllépni, az ugyanakkor nem a projektre szánt költségtérítések alsó határa, sem az egyetlen olyan kritérium, amely alapján a bejelentett személyzeti költségeket figyelembe lehet venni. Egyébként a szerződés a költségek megtérítését bizonyos meghatározott feltételeknek – mint például a költségek igazolására vonatkozó feltételnek – veti alá, ily módon a Bizottságnak nem állt módjában a szerződés címén kifizetéseket teljesíteni kizárólag olyan indokkal, hogy a hozzájárulása nem haladta meg a 440 000 eurós maximális összeget.

138 Végül az ügy irataiból nem tűnik ki, hogy a GEF javasolta volna a Bizottságnak, hogy a projekt körülményeiben bekövetkezett változások miatt módosítsák a szerződést a projektre kezdetben becsült munkaidők kiigazítása céljából.

139 Így a GEF nem tudta alátámasztani, hogy a második műszaki értékelési jelentésben szereplő állítás – miszerint semmivel sem bizonyították a vizsgálóknak a projektre kezdetben becsült munkaidő lényeges módosításának bizottsági jóváhagyását – helytelen lenne.

– A projektre fordított munkaóraszám bizonyításáról

140 Azt a kérdést illetően, vajon a GEF bizonyította-e a személyzeti költségeket, amikről azt állítja, hogy a projekt végrehajtása érdekében merültek fel, emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a fenti 110–112. pontban kifejtésre került – annak bizonyítása, hogy a projekt időtartama alatt, annak végrehajtása során bejelentett valós költségek ténylegesen szükségesek voltak és felhasználásra kerültek, pontos feltételeknek van alárendelve. Így a GEF-nek munkaidő-nyilvántartást kellett vezetnie, amelyet a projektvezetőnek vagy a vállalkozás megfelelően felhatalmazott felsővezetőjének legalább havonta egyszer igazolnia kellett. Ezenkívül könyvelést és ahhoz kapcsolódó dokumentációt kellett vezetnie a jelentett költségek és óraszámok alátámasztása és igazolása érdekében, amelyeknek a vizsgálók rendelkezésére kellett állniuk.

141 Ezért el kell azt dönteni, hogy azon dokumentumok, amelyeket a GEF a vizsgálat céljából rendelkezésre bocsátott, kielégítik-e a szerződés által megkívánt feltételeket a projektre szánt személyzeti költségek bizonyítását illetően.

142 Ebben a vonatkozásban az ügy irataiból az következik, hogy az okiratok három csoportját kell megvizsgálni. Az első csoportba a könyvelés és azok a dokumentációk tartoznak, amelyeket a GEF-nek az általános feltételek 15. cikkének (1) bekezdése szerint a Belgiumban alkalmazandó előírásoknak megfelelően kellett vezetnie. A második csoport azokból az iratokból áll, amelyek a személyzet egyes tagjainak havi összesített munkaóraszámát tartalmazzák, és amelyeket a Securex szociális titkárság által felállított előírásoknak megfelelően töltöttek ki, valamint a munkabér és a társadalombiztosítási hozzájárulások kifizetésének alapjául szolgálnak (a továbbiakban: Securex jelenléti ívek). A harmadik csoportot azok a kiegészítő jelenléti ívek alkotják, amelyeket Goldfinger úr a vizsgálat során szerkesztett a munkaszerződések, valamint a munkaórák jegyzékét nem tartalmazó asztali naptár alapján; ezen ívek a projekten dolgozó egyes foglalkozási csoportok által naponta ledolgozott munkaórákat tartalmazzák (a továbbiakban: kiegészítő jelenléti ívek).

143 Az első csoportba tartozó okiratokat illetően a Bizottság nem vitatja, hogy a GEF kitöltött és megküldött a Bizottságnak két pénzügyi kérdőívet és négy költségkimutatást, amelyek a személyzeti költségek részletes elszámolását tartalmazták, beleértve a munkaóraszámot és az óradíjat. Nem vitatja azt a tényt sem, hogy a GEF a Belgiumban alkalmazott előírásoknak megfelelő könyvelést vezetett, amelyet a vizsgálók rendelkezésére bocsátott. A vizsgálati jelentéstervezet, valamint a vizsgálati zárójelentés 3. pontjának „Book keeping analysis" rovatából pedig az következik, hogy a vizsgálók megállapították, a GEF évente pénzügyi jelentést készít, és hogy a költségkimutatások bemutatásához alkalmazott költségek megemlítésre kerültek a GEF könyvelésében. Az a tény azonban, hogy a vizsgálók igazolták, hogy a költségkimutatások ezen a ponton megfelelnek a GEF könyveinek, nem jelenti azt, hogy a GEF vezette a projekt kapcsán felszámolt költségek és óraszámok szerződésnek megfelelő alátámasztása és igazolása érdekében szükséges dokumentációt. Valójában a fent említett másik két okiratcsoportot is elemezni kell.

144 Így az okiratok második csoportját illetően a Bizottság elismerte, hogy a GEF megőrizte a Securex jelenléti íveket, és kifejtette, hogy azok bemutatásra kerültek a vizsgálók részére az 1999. június 18-án és 21-én lefolytatott vizsgálat során, és azokat 2000. november 20-án átadták a Bizottságnak. Ugyanakkor, amint azt a Bizottság helyesen megállapította, e jelenléti íveket csak akkor lehet az általános feltételek 13. cikke (1) bekezdésének második albekezdése szerinti munkaóra nyilvántartásnak tekinteni, ha pontosan meghatározzák, hogy az abban említett óraszámokat ténylegesen a projektre fordították-e. Azonban a GEF a tárgyaláson elismerte, hogy ezek az ívek nem tartalmaznak ilyen információkat.

145 Igaz, hogy a szerződés nem ír elő semmilyen különleges modellt a munkaórák nyilvántartására, amint ezt a GEF hangsúlyozza, és amint azt a Bizottság is elismerte a 2000. március 20-i levelében. Azonban az általános feltételek 13. cikke (1) bekezdésének második albekezdéséből és 15. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy a dokumentációnak alkalmasnak kell lennie a projekt során ténylegesen felmerült költségek és óraszámok alátámasztására és igazolására. Ugyanis, mivel a Bizottság pénzügyi hozzájárulása attól a feltételtől függ, hogy a szerződő félnél felmerült tényleges és szükséges költségek kizárólag a projektre vonatkozhatnak, a fent említett rendelkezések által megkívánt okiratok meg-

felelősége azt jelenti, hogy a GEF-nek egyértelműen fel kell tűntetnie a költségnyilvántartásában, hogy a bejelentett kiadások és óraszámok ténylegesen a projekt végrehajtására vonatkoztak. Következésképpen, amint azt a Bizottság helyesen megállapította, ezen okiratoknak pontosan kell tartalmazniuk a munkaóraszámot, az alkalmazott azonosítását, tényleges munkabérét, valamint a kiadások és a Bizottság pénzügyi részvételének tárgyát képező feladatok közötti kapcsolatot.

146 Az okiratok harmadik csoportját illetően a GEF beadványában nem vitatja a Bizottság állítását, miszerint Goldfinger úr a kiegészítő jelenléti íveket a vizsgálat során szerkesztette a munkaszerződések és egy olyan asztali naptár alapján, amely nem tartalmazta sem az alkalmazottak nevét, sem a projektre fordított óraszámok nyilvántartását. Nem állítja azt sem, hogy ezek az ívek megjelölik a projekten dolgozó személyek nevét, vagy aláírásokat tartalmaznak. A GEF elismeri továbbá, hogy ezek az ívek eltéréseket – összesen körülbelül 120 óra különbséget – mutatnak a Securex jelenléti ívekhez képest (Pirenne úr 2000. január 31-i levele).

147 Nem kétséges, hogy a Securex jelenléti ívekhez hasonlóan a kiegészítő jelenléti íveket csak akkor lehet a GEF egyes alkalmazottai által a projektre szánt idő bizonyítékául elfogadni, ha megállapítható, hogy a fenti 145. pontban említett feltételeket figyelembe vették.

148 Emellett az általános feltételek 13. cikke (1) bekezdésének második albekezdése szerint a munkaóra-nyilvántartást rögzítő okiratokat legalább havonta egyszer igazolnia kell a projektvezetőnek vagy a vállalkozás megfelelően felhatalmazott felsővezetőjének. Ez az elvárás, amely alapvető a bejelentett munkaórák igazolt nyilvántartásának vezetésére vonatkozó kötelezettség teljesítésekor, azt vonja maga után, hogy ezt a nyilvántartást a projekt teljes időtartama alatt vezetni kell, vagyis a munkaórákat fokozatosan, a feladatok teljesítése során kell rögzíteni, és ezért nem lehet ennek az elvárásnak a kiegészítő jelenléti ívek utólagos előállításával eleget tenni.

149 A fent kifejtettekre figyelemmel sem a Securex jelenléti ívek – a költségek és az óraszámok fent említett egyediesítésének hiánya miatt –, sem az 1999. június 18-án és 21-én tartott vizsgálat során készített kiegészítő jelenléti ívek – ugyanezen okok miatt, valamint amiatt, mert ezeket nem hitelesítette legalább havonta egyszer a projektvezető vagy a vállalkozás megfelelően felhatalmazott felsővezetője – nem tekinthetők összeegyeztethetőnek a szerződés bizonyítékokra vonatkozó elvárásaival.

150 Emellett nem fogadható el a GEF-nek először a tárgyaláson felhozott azon érvelése, miszerint a kiegészítő jelenléti íveket Goldfinger úr informatikai eszköz segítségével készítette, aktualizálta és tárolta. Ebből a körülményből – még ha bizonyított is lenne – nem lehet arra következtetni, hogy ezek az ívek megfelelnek a fenti 145. pontban leírt feltételeknek, mivel a GEF a tárgyaláson elismerte, hogy soha nem gondolt az említett okiratok előállítási időpontjának bizonyítására.

151 Egyébként a GEF a második műszaki értékelés során nem mutatott be egyéb olyan okiratot, amely a bejelentett költségeket alátámasztotta volna, ezért a vizsgálati jelentéstervezet következtetését a vizsgálati zárójelentésben meg lehetett ismételni.

152 Ilyen körülmények között nem kell megvizsgálni a felek azon érvelését, amely a vizsgálati zárójelentésben a Goldfinger úr által szerkesztett ívek pontatlanságáról szóló állításokra vonatkozik, és amely pontatlanságok a szerződés hatálybalépésének kezdetét illetően, valamint az informatikai szakértő kapcsán 1997. július és október hónapokra bejelentett 202 órát illetően jelentkeznek. Valójában ezek a jelenléti ívek nem elégítik ki azt a követelményt, amit a szerződés a bizonyítékokkal szemben támaszt, ezért szükségtelen a fent említett hibák vizsgálata.

153 Következésképpen meg kell azt állapítani, hogy a GEF nem vezetett az alkalmazottairól az általános feltételek 13. cikke (1) bekezdésének második albekezdése szerinti jelenléti ívet.

154 Goldfinger úr javadalmazását illetően pedig azt kell megállapítani először, hogy a GEF annak bizonygatására szorítkozott, hogy a Bizottság nem vette figyelembe a vizsgálati jelentéstervezettel kapcsolatban a Pirenne úr 2000. január 31-i levelében is hangoztatott álláspontját. Ebben a levélben Pirenne úr megismételte, hogy Goldfinger úr javadalmazásának kiszámítása pontos, továbbá megerősítette azt a tényt, hogy az – figyelemmel a belga piac helyzetére – elfogadható kiadásnak minősül, amit egyébként a GEF korábban, az 1999. július 30-i levelében már kifejtett.

155 Ezenfelül az 1999. december 21-i vizsgálati jelentéstervezetből az következik, hogy a vizsgálók újraszámolták az említett javadalmazást annak érdekében, hogy kizárólag két évre vonatkozó bonusz összegét vegyék figyelembe, mivel az eredetileg három évre vonatkozó bonuszt tartalmazott.

156 Ezért, amennyiben a GEF nem kifogásolja a vonatkozó időszakot érintő kijavítást, úgy nem sikerül azt bebizonyítania, hogy a vizsgálók tévedtek, amikor a Goldfinger úr által bonusz címén kapott összeget lecsökkentették oly módon, hogy a projekt időtartamán belül csak a két éves időszak vonatkozásában vették azt figyelembe.

157 A fent kifejtettek összességéből az következik, hogy a GEF nem bizonyította sem a projekt végrehajtása kapcsán bejelentett személyzeti költségeket, sem azt az állítását, miszerint Goldfinger úr javadalmazását pontatlanul számították ki a vizsgálat során.

– A vizsgálók által elkövetett, a második műszaki értékelési jelentésben és a vizsgálati zárójelentésben foglalt munkaórákat és személyzeti költségeket érintő állítólagos pontatlanságokról

158 Meg kell vizsgálni a GEF érvelését azzal kapcsolatban, hogy a vizsgálók követtek-e el hibát egyrészről a második műszaki értékelési eljárás lefolytatása során és az ennek eredményeként kapott munkaóraszámot illetően, és másrészről a vizsgálati zárójelentésben szereplő személyzeti költségekkel kapcsolatos megállapításaikat illetően.

159 Ami a 2000. május 24-i második műszaki értékelést illeti, el kell utasítani a GEF-nek a vizsgálók által lefolytatott eljárás szabálytalanságára vonatkozó érvelését. A GEF szerint a vizsgálók nem vették figyelembe a Bizottság 2000. március 20-i levelében említett vizsgálati feladatmeghatározását, mivel nem kérdezték ki az egyes feladatokra fordított időt illetően, továbbá nem folytattak le ésszerű becslést a projektre fordított idő tekintetében. Az alkalmazott eljárás, ami a kezdetben becsült összes munkaóraszám szétosztását jelentette, nem felel meg a szerződés előírásainak, mivel a szerződés a kifizetések alapjául nem a becsült költségeket határozza meg, hanem a ténylegesen teljesített és igazolt költségeket.

160 Ebben a vonatkozásban egyrészről arra kell emlékeztetni, hogy 2000. március 20-i levelében a Bizottság azt állította, hogy a vizsgálati jelentéstervezetben tett kiigazítások a becsült teljes óraszámon alapultak, amit a kezdeti javaslat értékelői a feladatok teljesítéséhez ésszerűnek találtak. Csak a GEF-nek a kiigazítással kapcsolatos erős ellenállása miatt javasolta a Bizottság 2000. március 20-i levelében, hogy újabb műszaki felülvizsgálatra is sor kerüljön, ahol pontosan megállapítják azokat az óraszámokat, amelyekre az egyes végrehajtott feladatok tekintetében a szerződés műszaki melléklete értelmében ésszerűen hivatkozhattak.

161 Másrészről a második műszaki értékelési jelentés I. Melléklete – amely megállapítja, hogy az értékelés célja a projekt teljesítéséhez ésszerűen szükséges idő felülvizsgálata volt – kifejtette, hogy mivel a projekt már egyszer műszaki értékelés tárgyát képezte, a hangsúlyt először is az előző értékelés megerősítésére vagy ennek ellenkezőjére kell helyezni, másodszor a végrehajtott feladatoknak a műszaki mellékletben levő munkaprogrammal való összeegyeztethetőségének értékelésére, harmadszor a feladatok megfelelő végrehajtásának értékelésére, és negyedszer azon óraszámok értékelésére, amelyekre a személyzet egyes tagjai vagy az alkalmazottak csoportjai ésszerűen hivatkozhattak.

162 Emellett a második műszaki értékelés során Goldfinger úr bemutatta a projekt teljesítését, és megválaszolta azokat a kérdéseket, amelyeket a témával foglalkozó két ülésen feltettek neki; az erről készült jelentésből az következik, hogy a vizsgálók először is azt állapították meg, hogy a projekt, amelynek műszaki leírása kezdetben 22 ember/hónapos költségvetést írt elő, háromszor ennyi forrásigényt támasztott. Álláspontjuk szerint a projekt teljesítéséhez szükséges óraszámok ilyen mértékű módosítását semmilyen okirat nem igazolta, és azt a Bizottság sem hagyta jóvá. Másodszor a vizsgálók úgy vélték, hogy a projekt keretében elvégzett feladatokat nehéz összeegyeztetni a rendelkezésre álló okiratokkal. A jelentés szerint ezt a nehézséget Goldfinger úr is elismerte, aki előadta, hogy az említett munkákat több okirat között osztották szét, és ezeket a munkákat időnként kiigazították, hogy a gyorsan változó körülményeket figyelembe vehessék. Goldfinger úr továbbá hozzátette, hogy bizonyos munkákat – a felek erre irányuló igényének hiánya miatt – nem végeztek el.

163 Harmadszor a vizsgálók megállapították, hogy semmilyen okirat nem került bemutatásra a fenti magyarázatok alátámasztása érdekében. Továbbá semmilyen releváns információt nem találtak az egyes munkatételekre szánt források mértékét illetően, mivel az egyetlen szolgáltatott információ a teljes költség belga frankban kifejezett összegére vonatkozott. Amikor Goldfinger urat felhívták arra, hogy nyújtson tájékoztatást ezzel kapcsolatban, semmilyen felvilágosítást nem adott.

164 A GEF nem vitatja ezeket a megállapításokat, csupán annak bizonygatására szorítkozik, hogy semmilyen erőfeszítést nem tettek, hogy a projektcsoporttal egyeztessék a számításokat.

165 Végül a fenti 140–153. pontban tett megállapításokból következik, hogy a GEF nem vezetett az általános feltételek 13. cikke (1) bekezdése második albekezdésének megfelelő munkaóra-nyilvántartást.

166 Az előzőekben kifejtettek összességét nézve először is meg kell jegyezni, hogy a szerződés egyetlen rendelkezése sem kötelezte a Bizottságot arra, hogy kiegészítő műszaki felülvizsgálatot folytasson le. Ebben a vonatkozásban az ügy irataiból az következik, hogy a GEF soha, még az Elsőfokú Bíróság előtt sem tagadta, hogy az említett felülvizsgálat lefolytatásával egyetértett.

167 Ezenfelül – amint az azokból a feltételekből is következik, amelyek alapján az értékelőknek a vizsgálatot le kellett folytatniuk (lásd a fenti 161. pontot), miszerint e vizsgálat az első vizsgálat ellenőrzését jelentette a projekt elvégzéséhez ésszerűen szükséges idő tekintetében – meg kell azt vizsgálni, hogy az említett vizsgálat a két fél által vállalt szerződéses kötelezettségek körébe tartozik-e.

168 Bár az igaz, hogy az értékelők a feladatuk végrehajtása során nem jutottak olyan eredményre, amely kielégítette volna a GEF elvárásait, azaz nem ismerték el azt az időt, amelyről a GEF azt állította, hogy a projekt keretében az egyes feladatokra szánt, ennek ellenére ezen eredmény után a GEF nem kérte a Bizottságtól, hogy szakértői vizsgálatot folytasson le. A GEF továbbá soha nem igyekezett bizonyítani – amint az a fenti 150. pontban megállapításra került – azt az időpontot, amikor előállították az igényelt munkaóraszámot az általános feltételekben előírt elvárásoknak megfelelően bizonyító, kiegészítő jelenléti íveket informatikai eszközön.

169 Végül az Elsőfokú Bíróságnak a tárgyaláson feltett kérdésére adott válaszában a GEF nem volt képes megmagyarázni, hogy az erre vonatkozó bizonyítékok hiányában az értékelőknek hogyan kellett volna a projektre fordított munkaóraszámot ésszerűen megbecsülniük.

170 A vizsgálók ezért jogosan állapították meg azt, hogy a GEF által igényelt költségek ellenőrzése céljából nem tudták meghatározni azt az óraszámot, amely a projektre ésszerűen felszámítható, és ezért olyan eljárást alkalmaztak, amely az elfogadott munkaóraszámot a kezdetben becsült óraszámra alapozva állapítja meg. Ilyen körülmények között az alkalmazott megközelítés – amely a kezdetben becsült teljes munkaóraszámnak a különböző feladatok közötti felosztásában áll, és amely felosztás egyébként megfelel a műszaki mellékletben foglaltaknak – összeegyeztethetőnek látszik a szerződéssel.

171 Másodszor el kell utasítani a GEF által felhozott azon érvelést, miszerint a Bizottság az 1999. szeptember 21-i műszaki értékelési zárójelentésben úgy nyilatkozott, hogy a munkát teljesítették, és a forrásokat helyesen használták fel, ezért nem méltányos, hogy a 2000. május 24-i második műszaki értékelést követően a Bizottság által elfogadott projektre fordított munkaóraszám alacsonyabb legyen a kezdetben becsültnél.

172 Először is meg kell állapítani, hogy ezt az állítást együtt kell olvasni az ugyanezen jelentésben szereplő egyéb megállapításokkal. Így például az értékelők azt állították, hogy nem volt világos, hogy a projekt végrehajtása érdekében tett erőfeszítések megfeleltek-e az eredeti tervnek. Az értékelők szerint a projektvezető nem feleltette meg egyértelműen a felhasznált forrásokat az egyes feladatokkal, és ezzel megnehezítette az egyes feladatok által lefedett tevékenységeknek a megfelelő forrással való összeegyeztetésére irányuló törekvést. E megállapítások fenntartásával vélték úgy, hogy általában véve a forrásokat megfelelően használták fel. Továbbá a jelentés következtetésében és ajánlásaiban hozzátették, hogy még ha a munkát el is végezték, és a források felhasználásra is kerültek, a projektvezető nem volt megfelelően tájékozott az elvégzett munka és a felhasznált források ellenőrzésére irányuló formális eljárásokról, ami az értékelők munkáját még nehezebbé tette abban a vonatkozásban, hogy számos alkalommal nekik kellett megbecsülniük azoknak a feladatoknak a hatását és költségét, amelyeket nem dokumentáltak megfelelően.

173 Ebben az összefüggésben a GEF állítása egyértelműen olyan általános állításnak tűnik, amelyet nem támasztanak alá konkrét tények, és amelynek tartalmát az elvégzett munka és a felhasznált források tekintetében a részletesség hiánya, illetve az ezzel összefüggésben felhozott azon kifogások korlátozzák, amelyeket a projektvezetőnek róttak fel.

174 Továbbá a Bizottságnak az 1999. szeptember 21-i műszaki értékelési zárójelentésében rögzített értékelése a jelen esetben nem a Bizottságnak a projekt végrehajtása során felmerült kiadások megfelelőségére vonatkozó végső értékelését képezi. Ezen értékelésre a vizsgálat keretében került sor.

175 Végül a projekt teljesítéséhez szükséges és ledolgozott munkaórák végső értékelése a GEF által rendelkezésre bocsátott, a vonatkozó költségekkel kapcsolatos bizonyítéktól függ. Mivel a GEF által bemutatott okiratok nem voltak elfogadhatók a szerződés által ebben a vonatkozásban megkívánt bizonyítékként, a vizsgálók a szerződésben eredetileg becsült értékekhez folyamodtak a bejelentett munkaórák felmérése, és a projektre fordított költségek elfogadása érdekében. Ezen értékek nem minimumbecslések, és így a Bizottság által lefolytatott ellenőrzést követően elfogadott értékek alacsonyabbak is lehetnek.

176 A jelen esetben kétségtelen az, hogy a vizsgálók a projekt egyes feladatai keretében végzett tevékenységek listáját a műszaki mellékletnek megfelelően állították össze, és azt állapították meg, hogy a második és a harmadik feladat eredményei eltűntek vagy nem voltak teljesek.

177 A vizsgálatot követően e két feladatra nézve csökkentették a szerződés műszaki leírásában kezdetben becsült munkaóraszámot.

178 Ilyen körülmények között a második műszaki értékelést illetően azt a következtetést kell levonni, hogy mivel a GEF nem bocsátott rendelkezésre semmilyen olyan bizonyítékot, amely alkalmas lett volna a bejelentett munkaórák alátámasztására, a vizsgálók joggal folytatták le vizsgálatukat a szerződés műszaki leírása alapján, és joggal csökkentették a bejelentett óraszámokat az el nem végzett feladatok tekintetében.

179 A 2000. június 28-i vizsgálati zárójelentést illetően a GEF tévesen vitatja a vizsgálóknak az árbevétel és a személyzeti költségek közötti arány elemzésén alapuló azon, a vizsgálati jelentéstervezetben már szereplő, majd a vizsgálati zárójelentés megismételt megállapításait, amelyek szerint a kiszámlázott személyzeti költségeket jelentős mértékben túlértékelték.

180 Valójában a Bizottság 2000. március 20-i leveléből az következik, hogy a vizsgálók – miközben számos alkalommal úgy értékelték, hogy szükséges a költségek fokozatos elosztása – a GEF által biztosított adatoknak a saját könyvelése szerinti igazolására szorítkoztak. Az a tény, hogy az 1996–1997-es pénzügyi év során 6,5 millió BEF árbevétel keletkezett 5,5 millió BEF személyzeti költség mellett, és hogy az 1997–1998-as pénzügyi évben majdnem ugyanakkora, azaz 6,2 millió BEF árbevétel keletkezett 2,3 millió BEF személyzeti költség mellett, azt jelzi, hogy a Bizottságnak kiszámlázott személyzeti költségeket túlértékelték. Ha feltételezzük is azt, amint azt a GEF állítja, hogy a számok megjelenítésének hatása lehetett az érintett időszak pontos bemutatására, a GEF ezt akkor is pontosan tudta, amikor a könyvelését készítette, és ezért másképpen is megjeleníthette volna azokat. Egyébként az Elsőfokú Bíróságnak ezzel kapcsolatban feltett kérdésére adott válaszában a GEF a tárgyaláson elismerte, hogy neki kellett a fent említett számokat a hivatkozott időbeli változásokra figyelemmel megjelenítenie.

181 Ebből az következik, hogy a személyzeti költségekre vonatkozó összes kifogást el kell utasítani.

Az „utazási és élelmezési költségek" és az „egyéb költségek" tételekbe tartozó költségekről

182 A GEF hangsúlyozta, hogy e költségeket mind dokumentálta és igazolta. Ez a helyzet a Datamonitor tanulmányával és a könyvesboltban vásárolt kisebb tárgyakkal kapcsolatos költségek esetében is, amit a GEF a bizottsági elutasítással kapcsolatos egyet nem értése példájaként hozott fel. Ezért minden szóban forgó költségtétel esetén meg kell vizsgálni, hogy a GEF megfelelő bizonyítékot bocsátott-e rendelkezésre.

– A második költségkimutatásban bejelentett „utazási és élelmezési költségek"

183 A vizsgálati jelentéstervezetből, valamint ebben a kérdésben ezt megismétlő vizsgálati zárójelentésből az következik, hogy a második költségkimutatásban a GEF 261 869 BEF (6 450 euró) összeget jelentett be „utazási és élelmezési költségként", amely a „hálózati költségek" tétel alá tartozik.

184 Ez az összeg tartalmazta a 126 871 BEF (3 145,05 euró) összegű költséget, amely a Datamonitor által készített jelentésért került kifizetésre.

185 A Bizottság pedig átminősített egy 62 750 BEF összegű költséget, amely utazási költségként került bejelentésre, és az „egyéb költségek" tételből áttette az „utazási és élelmezési költségek" tételbe.

186 A második költségkimutatás keretében elutasított 64 121 BEF összeg így megfelel annak a műveletnek az eredményével, ami 261 869-ből a következő művelet, azaz 261 869 – 126 871 + 62 750 eredményének kivonását jelenti, amelynek a végeredménye tehát 64 121.

187 Először is, ami a Datamonitor-tanulmányért kifizetett összeget (126 871 BEF) illeti, a Bizottság azzal indokolta az elutasítást, hogy ez a költség ilyen tétel címén nem téríthető meg. Valójában úgy ítélte meg, hogy ezt a költséget külső műszaki támogatási szolgáltatásnak kellene minősíteni, és az „egyéb költségek" tételbe besorolni, és emiatt – az általános feltételek 13. cikke (3) bekezdésének első franciabekezdésének megfelelően – a Bizottságnak előzetesen jóvá kellett volna ezt hagynia. Márpedig kétségtelen az, hogy jelen esetben nem került sor előzetes jóváhagyásra.

188 Ebben a vonatkozásban meg kell azt állapítani, hogy az e költségre vonatkozó számla, amit a keresetlevélhez mellékeltek, nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy az melyik tételhez tartozik.

189 Meg kell állapítani azt is, hogy az előzetes bizottsági engedélyezés szükségességének vitatása céljából a GEF először azt állította az Elsőfokú Bíróság egyik írásbeli kérdésére adott válaszában, hogy a Datamonitor-tanulmány a projekt 3. feladatának keretébe illeszkedik, és hogy az arra vonatkozó költségeket a „dokumentáció" tételbe kell sorolni, amelyre a műszaki melléklet 2. és 5. táblázata összesen 11 056 euró összeget irányoz elő. Később azt állította a tárgyaláson, hogy a tanulmánnyal kapcsolatos költségek az általános feltételek 13. cikkének (4) bekezdése alá tartoznak, amelynek értelmében a Bizottság hozzájárulása megadottnak tekintendő, ha a Bizottság az írásbeli kérelem kézhezvételétől számított két hónapon belül nem emel semmilyen kifogást.

190 Tekintettel ezekre a megállapításokra, az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy a GEF nem bizonyította, hogy a Bizottság álláspontja téves.

191 Egyfelől a Datamonitor-tanulmány, amelyet 1998 februárjában rendeltek az 1998. március 27-i pénzügyi technológiai munkaértekezlet előkészítésére, nem olyan kiadvány, ami az általános feltételek 13. cikke (3) bekezdésének harmadik francia bekezdése értelmében a projekt keretében végzett munkáról szóló információk nyilvánosságra hozatalára irányul.

192 Másfelől, még ha feltételezzük is, amint azt a GEF először a tárgyaláson állította, hogy a Datamonitor-tanulmány az általános feltételek 13. cikke (4) bekezdésében hivatkozott „jelentős egyedi költségek" tételbe tartozik, és hogy a Bizottság nem emelt kifogást az írásbeli kérelem kézhezvételétől számított két hónapon belül, a GEF akkor sem bizonyította, hogy ilyen kérelmet a Bizottság elé terjesztett volna.

193 Így a GEF nem bizonyította, hogy a Datamonitor-tanulmányra fordított költség nem külső műszaki támogatási szolgáltatásnak minősül, amely az „egyéb költségek" tételbe tartozik. Következésképpen a Bizottság jogosan utasította el az említett költségre vonatkozó összeg kifizetését.

194 Másodszor, ami az utazási költségeket illeti, a GEF arra szorítkozik a Pirenne úr által 2000. január 31-én írt levelében, hogy a második költségkimutatásban bejelentett utazási költségek elutasításának megalapozottságát vitassa, amely költségeket a GEF szerint dokumentáltak és igazoltak, és amelyekkel kapcsolatban a szerződés nem írt elő engedélyeztetési eljárást, mivel az utazásra az EGK-n belül került sor. A Bizottság 2000. március 20-i válaszlevelében kifejti, hogy a 62 750 BEF összegű utazási költséget nem utasította el, hanem az „egyéb költségek" tételből az „utazási és élelmezési költségek" tételbe helyezte át. Egyáltalán nincs arról szó, hogy ezeket a költségeket nem bizonyították volna.

195 A tárgyaláson a GEF elismerte, hogy más tételbe áthelyezett költségekről van szó, amit kifizettek a részére. Ebből következik, hogy a kifogás okafogyottá vált.

– A második költségkimutatásban bejelentett „egyéb költségek"

196 A vizsgálati jelentéstervezetből, valamint a vizsgálati zárójelentésből az következik, hogy a GEF 155 006 BEF (3818 euró) összeget jelentett be „egyéb költségek" címén.

197 Ez az összeg tartalmazta azt a 62 750 BEF összegű költséget, amely utazási kiadásokra vonatkozott, és amelyet a Bizottság az „utazási és élelmezési költségek" tételbe helyezett át (lásd a fenti 194. és 195. pontokat), valamint 92 256 BEF összegű kiadást, amely telefon- és internetköltségekre vonatkozott.

198 Az utóbbi összeg elutasítását illetően a GEF annak megállapítására szorítkozik a Pirenne úr által 2000. január 31-én írt levelében, hogy „a telefon- és az internetköltségeknek részletes megbeszélés tárgyát kellene képezniük, mivel a FIWG szerződés előírja az internettel, különösen a FIWG internetes oldalának működtetésével kapcsolatos kiadások megtérítését, de [a GEF] idő hiányában [...] [nem kívánja e kérdést felvetni]". Az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott válaszában a GEF úgy vélekedett, hogy a szerződés és az iránymutatások feljogosítják e költség követelésére, mivel a műszaki melléklet 2. táblázata az 5. feladat keretében 5500 euró összeget irányoz elő internetes kiadásokra, hiszen ez a feladat kizárólag az internetes oldal kivitelezésére és fenntartására irányul. A tárgyaláson a GEF hangsúlyozta, hogy ez a költség nem az „általános kiadások" tételbe tartozik, mivel olyan változó költségeket takar, amelyek egyedi természetűek, és ezért a műszaki mellékletben szerepelnek.

199 A Bizottság 2000. március 20-i válaszlevelében azzal magyarázta e költségek elutasítását, hogy azok az általános feltételek 13. cikke (5) bekezdésének megfelelően az „általános kiadások" tételbe tartoznak.

200 Tekintettel arra, hogy egyfelől a GEF általában véve tévesnek találja, hogy a vizsgálati jelentéstervezet, majd a vizsgálati zárójelentés is elutasítja az „egyéb költségek" tételbe tartozó költségeket, másfelől viszont, mivel nem állt elő semmilyen egyedi érvvel annak bizonyítása érdekében, hogy a Bizottság álláspontja téves, különösen e költségeknek az „általános kiadásokba" való csoportosítása tekintetében, sem annak bizonyítása érdekében, hogy e költségek – feltéve, hogy lehetséges a kért összegen belül pontosan elkülöníteni az internetköltségeket – kizárólag a projekt 5. feladatával kapcsolatosak, el kell utasítani a GEF e vonatkozásban felhozott érveit.

– A harmadik költségkimutatásban bejelentett „egyéb költségek"

201 A vizsgálati jelentéstervezetből, valamint a vizsgálati zárójelentésből az következik, hogy a GEF a harmadik költségkimutatásban 318 034 BEF (7833 euró) összeget jelentett be „egyéb költségek" címén.

202 Ez az összeg tartalmazta a könyvesboltban vásárolt kisebb tárgyakkal kapcsolatos 72 221 BEF (1 790,31 euró) összegű költséget, és a 245 813 BEF (6093,54 euró) összegű telefon- és internetköltséget.

203 A könyvesboltban vásárolt kisebb tárgyakkal kapcsolatos költséget (72221 BEF) illetően a Bizottság azzal indokolta az elutasítást, hogy ezek a tárgyak nem álltak semmilyen sajátos kapcsolatban a projekttel.

204 Keresetében a GEF annak megállapítására szorítkozott, hogy létezik a megtérítendő költségeknek egy egyedi sora 11 056 euró összegig, amely a „dokumentációra" vonatkozik, és hogy az említett vásárlások szükségesek voltak a projekt keretében előirányzott feladatok teljesítéséhez. Továbbá azért, hogy bizonyítsa az e költségek és a projekt közötti kapcsolatot, a GEF az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott válaszához mellékelte két hitelkártya fizetési bizonylatát, egy pénztárblokkot, egy hitelkártya számlakivonatát, két könyvesbolt számláját, egy előfizetést és kétoldalnyi bibliográfiai hivatkozást.

205 Ebben a vonatkozásban elegendő azt kiemelni, hogy ezek az iratok nem tartalmaznak olyan információkat, amelyek lehetővé tennék a megvásárolt könyv vagy kiadvány és a projekt közötti kapcsolat kimutatását. Ebből az következik, hogy a GEF adós maradt e költségek szükségességének és a projekttel fennálló kapcsolatuknak a bizonyításával.

206 A telefon- és az internetköltségeket (245 813 BEF) illetően a Bizottság és a GEF álláspontja megegyezik a fenti, ugyanilyen költségekre vonatkozó 197–200. pontban kifejtettekkel. Ennek megfelelően a GEF érvelését a fenti 200. pontban kifejtett indokokkal el kell utasítani.

– A negyedik időszak költségeit elfogadó levélben elutasított „utazási és élelmezési költségek"

207 A negyedik időszak költségeit elfogadó levélben elutasított „utazási és élelmezési költségeket", nevezetesen a „hálózati költségek" tétel alatti „utazási és élelmezési költségekre" vonatkozó 3 404 euró összeget és az „egyéb költségekre" vonatkozó 1 608 euró összeget illetően a Bizottság azzal indokolta az elutasítást, hogy e kiadásokat nem támasztották alá számlákkal.

208 Ezzel kapcsolatban elég azt kiemelni, hogy a GEF nem mutatott be semmilyen bizonyítékot e költségekre nézve, és így nem bizonyította, hogy a Bizottság tévedett e költségek elutasításakor.

209 Ezt a jogalapot ezért el kell utasítani.

2. *A szerződéses kötelezettségek jóhiszemű teljesítése elvének és a gondos ügyintézés elvének megsértésére vonatkozó negyedik jogalapról*

a) A felek érvei

210 A GEF először is azt állítja, a Bizottság magatartásából következik, hogy nem tett eleget a szerződés jóhiszemű teljesítésére vonatkozó kötelezettségének, megszegve ezzel a belga polgári törvénykönyv 1134. cikkének harmadik bekezdését.

211 A GEF kiemeli, hogy a Bizottság egyfelől tudta, hogy a projekt végrehajtása érdekében kezdetben becsült óraszámot túl fogják lépni, és egy adott időpontban ez ténylegesen túllépésre került, és másfelől, hogy a személyzeti költségek számításának alapját módosították a kezdeti becslés és a pénzügyi kérdőív kitöltése közötti időszakban, de ebben a vonatkozásban soha nem tett negatív észrevételeket. A Bizottság tehát elfogadta, hogy a GEF több órát fordít a projektre, mint amit kezdetben, jelentősen alacsonyabb óradíjakon becsültek. A GEF kiemeli továbbá, hogy a Bizottság a vizsgálati zárójelentés szerkesztésekor nem vette figyelembe a vizsgálati jelentéstervezetre vonatkozóan tett megállapításait. Az, hogy a második műszaki értékelés alapján készült, a 2000. június 28-i vizsgálati zárójelentés alapjául

szolgáló jelentést 2000. október 27-én közölték az igazgatótanácsával, megakadályozta a GEF-et abban, hogy megfogalmazza észrevételeit e jelentéssel kapcsolatban. Végül azt követően, hogy a projekt költségeit illetően megváltozott az álláspontja, a Bizottság elutasította az ígért megbeszélés megszervezését.

212 A GEF továbbá úgy véli, hogy a Bizottság megsértette a szerződéses kötelezettségek jóhiszemű teljesítése elvét és a gondos ügyintézés elvét azzal, hogy nem tájékoztatta őt ésszerű időn belül arról, hogy megváltozott az álláspontja a projekttel kapcsolatos költségek elfogadása tárgyában. Ugyanis a Bizottság 1999 decemberében – vagyis hat hónappal a projekt befejezése és három hónappal a műszaki értékelési zárójelentés után – tájékoztatta a GEF-et az álláspontja megváltozásáról. Márpedig a Bizottságnak 1998 márciusában bemutatott első költségkimutatás után megmutatkozott, hogy a becsült munkaóraszámot túl fogják lépni, és az 1998. októberi második költségkimutatás bemutatásakor világossá vált, hogy a munkaóraszámot ténylegesen túllépték. A GEF ebből arra következtet, hogy a Bizottság nem közölte vele ésszerű időn belül a kifogásait annak ellenére, hogy jól felkészült szolgálattal rendelkezik, amely a projektet kezdettől fogva nagyon közelről nyomon követte.

213 A GEF álláspontja alátámasztásaként két ítéletre hivatkozik, az egyik a hof van beroep te Brussel (Belgium) (Brüsszeli Fellebbviteli Bíróság) 1991. szeptember 18-i ítélete (R.W., 1991–1992., 677. o.), a másik pedig a hof van beroep te Antwerpen (Belgium) (Antwerpeni Fellebbviteli Bíróság) 1992. február 5-i ítélete (T.R., 1992., 174. o.), amelyekből az következik, hogy a gondos ügyintézés elve és a szerződéses kötelezettségek jóhiszemű teljesítésének elve magában foglalja az ésszerű határidőn belüli tájékoztatási kötelezettséget.

214 A Bizottság vitatja e jogalap megalapozottságát, hangsúlyozva azt, hogy azt a tényt, hogy az általános feltételek 17. cikkének megfelelő vizsgálatot folytatott le, nem lehet a kezdeti álláspontban bekövetkezett változásként értékelni.

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

215 Először is, amint az a fenti 118–124. pontból következik, az a tény, hogy a Bizottság tudomásul vette a GEF által előterjesztett költségkimutatásokat, bizonyos teljesített kifizetéseket ezen a címen, és pozitívan nyilatkozott a projekt végrehajtásáról, egyáltalán nem jelenti azt, hogy a Bizottság végleg elfogadta a bejelentett költségeket.

216 Ebben a vonatkozásban meg kell állapítani, hogy a Bizottság magatartása a projekt végrehajtásának teljes ideje alatt megfelelt a szerződés alapján őt terhelő kötelezettségeknek.

217 Másodszor a GEF-nek azt az érvelését illetően, miszerint a Bizottság a vizsgálati zárójelentésben nem vette figyelembe azokat a megállapításokat, amelyeket a GEF-től kért a vizsgálati jelentéstervezetről, és amelyeket Pirenne úr 2000. január 31-i levele tartalmazott, meg kell állapítani, hogy a Bizottság az említett levélben hivatkozott valamennyi pontot megválaszolta. Ugyanis a Bizottság a 2000. március 20-i levelében kifejtette azokat az indokokat, amelyek alapján úgy vélte, hogy Pirenne úr megállapításai nem megalapozottak.

218 Így a Bizottság a 2000. március 20-i levelében kifejtette azokat az okokat, amelyek alapján a GEF nem igazolta a Pirenne úr 2000. január 31-i levelében tett alábbi állításokat: először, hogy a vizsgálati jelentéstervezetben szereplő kifogásokat és állításokat nem közölték sem a vizsgálat során, sem Schelling úr azt követő, 1999. július 9-i levelében, és ezek ellentmondtak a projekt Bizottság általi adminisztratív és érdemi felügyeletének; másodszor, hogy a hatálybalépésnek a szerződésben meghatározott időpontja csupán referencia-időpont volt; harmadszor, hogy a GEF az általános feltételek 13. cikke (1) bekezdése második albekezdésének megfelelő jelenléti íveket vezetett; negyedszer, hogy a Bizottság által a kiegészítő jelenléti ívek elutasítására felhozott indokok – nevezetesen a projekt kezdetének idejét és az

informatikai szakértő rögzített munkaidejét – nem voltak igazoltak; ötödször, hogy a vizsgálók által a vizsgálati jelentéstervezet 4. oldalán szereplő táblázatban az árbevétel és személyzeti költségek között végzett összehasonlítás téves; hatodszor, hogy Goldfinger úr fizetésének kiszámítása téves. Végül a Bizottság megmagyarázta egyfelől azokat az okokat, amiért elutasította a Datamonitor-tanulmány költségének (126 871 BEF), a 62 750 BEF összegű utazási költségnek, a könyvesboltban történt vásárlás, valamint a telefon- és az internetköltségek megtérítését. Másfelől a Bizottság cáfolta a GEF azon észrevételeit, amelyek annak bizonyítására irányultak, hogy az előbbi elfogadta a bejelentett költségek egészét, és jóváhagyta azoknak a projekt végrehajtása során történt felhasználását.

219 Amint az a Bizottság 2000. március 20-i leveléből is következik, a Bizottság ténylegesen figyelembe vette Pirenne úr észrevételeit. Az a tény, hogy a Bizottság a vizsgálati zárójelentés szerkesztésekor alapvetően fenntartotta a vizsgálati jelentéstervezetben kialakított álláspontját, nem jelenti azt, hogy figyelmen kívül hagyta ezeket az észrevételeket, csupán annyit jelent, hogy nem tartotta szükségesnek kezdeti álláspontjának az újabb vizsgálatot követően történő módosítását.

220 Harmadszor azt az állítást illetően, hogy a GEF-nek nem volt lehetősége előadni észrevételeit a második műszaki értékelési jelentéssel kapcsolatban, mivel arról csak 2000. október 27-én tájékoztatták, először is meg kell állapítani, hogy e jelentés összefoglalót tartalmaz a Goldfinger úr és a vizsgálók között 2000. május 24-én tartott megbeszélésről, amelynek során Goldfinger úr bemutatta a projekt megvalósítását, valamint amelynek során felhívták őt arra, hogy kérdésekre válaszoljon az e célból szervezett két ülésen.

221 Így – amint az a fenti 162. és 163. pontban megállapításra került – úgy tűnik, hogy a megbeszélés során, amely alatt az említett műszaki értékelésre sor került, a GEF kifejthette álláspontját az értékelés tárgyát képező főbb kérdésekről. A GEF egyébként nem is tagadja ezt a tényt.

222 Továbbá meg kell állapítani, hogy a vizsgálati zárójelentés nagyrészt megismételte azokat a megállapításokat, amelyeket a vizsgálók már előadtak a vizsgálati jelentéstervezetben, és amelyekről a GEF kifejtette álláspontját. Az egyetlen különbség a két jelentés számításai között abban mutatkozik, hogy a második műszaki értékelés után a figyelembe vett óraszám kiigazításra került. A kiigazításra a második műszaki értékelés következtében került sor, és abból ered, hogy a Bizottság csökkentette a második és a harmadik feladat végrehajtásához becsült óraszámot. Feltehető, hogy a GEF nem tudta kifejteni álláspontját ez utóbbi ponttal kapcsolatban a második műszaki értékelés során, azonban az Elsőfokú Bíróság előtt mégsem mutatott be olyan bizonyítékot, amivel a kiigazítás helytelenségét alátámaszthatta volna.

223 Végül meg kell állapítani, hogy amint az a műszaki értékelési eljárásról és annak eredményéről a fenti 159–178. pontban kifejtettekből is következik, a GEF által hivatkozott, ezen értékelésre vonatkozó kifogások nem megalapozottak.

224 Végül nem lehet a Bizottságnak felróni, hogy nem szervezett megbeszélést a GEF-fel a vizsgálati zárójelentés véglegesítését megelőzően.

225 A GEF a 2000. december 21-i levelével kérte a Bizottságot, hogy szervezzen megbeszélést egyrészt a projekt díjának meghatározási módja, másrészt a második műszaki értékelési jelentés tartalma és az azzal kapcsolatos eljárás, harmadrészt a vizsgálati zárójelentés és annak elkészítési módja, végül pedig azon indokok megvitatása céljából, amelyek alapján a GEF biztos volt abban, hogy szerződésszerűen járt el, figyelemmel a Bizottságnak a projekt végrehajtása során tanúsított magatartására is.

226 Ezt a kérést a GEF megismételte a Bizottság részére 2001. február 21-én és július 26-án küldött levelében.

227 Egyfelől meg kell állapítani, hogy a Bizottságot semmilyen szerződéses rendelkezés nem kötelezi ilyen megbeszélés tartására.

228 Másfelől igaz az, hogy a Bizottság 2001. február 2-i levelével tájékoztatta a GEF-et egyrészt arról, hogy az OLAF vizsgálatot indít a FIWG kapcsán, másrészt pedig arról, hogy szükséges lenne megbeszélést tartani a vizsgálati zárójelentésből adódó kérdések, valamint a 2000. december 21-i levélben felvetett pontok megvizsgálása és megbeszélése céljából, amennyiben ezek relevánsak a bizottsági vizsgálat szempontjából.

229 Ugyanakkor az itt kifejtett indokok összességéből az következik, hogy mivel a Bizottság – amint azt megállapította – tudomással rendelkezett minden, a fent említett levelekben hivatkozott és a GEF által felvetett okról és észrevételről, amelyekre már válaszolt is, és a GEF megvitathatta a vizsgálók észrevételeit, különösen a második műszaki értékelés során, ezért nem volt szükséges megbeszélést tartani.

230 A GEF hozzáteszi, hogy mivel a Bizottság a munkaórákkal kapcsolatos álláspontjáról 1999 decemberében – vagyis hat hónappal a projekt befejezése és három hónappal a műszaki értékelési zárójelentés után – tájékoztatta, nem tartotta be az ésszerű határidő követelményét.

231 Amint az fentebb már kifejtésre került, ebben a vonatkozásban elegendő azt megállapítani, hogy a Bizottság az általános feltételek 17. cikkének megfelelően jogosult vizsgálatot kezdeményezni az általa teljesített utolsó kifizetés napjától vagy a szerződés lejártától számított két év során. Márpedig a vizsgálati jelentéstervezet és a

vizsgálati zárójelentés, amelyek 1999. december 21-én, illetve 2000. július 18-án kerültek megküldésre a GEF részére, pontosan illeszkednek az általános feltételek 17. cikkében meghatározott két éves határidőbe.

232 Következésképpen nem lehet helyt adni a negyedik jogalapnak.

3. *A bizalomvédelem elvének megsértésére vonatkozó második jogalapról*

a) A felek érvei

233 A GEF úgy véli, hogy a Bizottság magatartása alapján jogosan bízott abban, hogy a költségek és a munkaórák bejelentési módja megfelelt a szerződésnek, továbbá hogy a már teljesített kifizetéseket igazolták, és ezért minden megkívánt feltételt teljesített ahhoz, hogy a követelt összeg egyenlegét megkapja.

234 Ebben a vonatkozásban hivatkozik a Bizottsággal korábban kötött szerződésekre, amelyek keretében a projektre fordított munkanapok számát átfogóan adta meg, és a Bizottság számos alkalommal megerősítette, hogy ez az eljárás megfelelő volt.

235 Jelen esetben a GEF minden nyomtatványt szabályszerűen kitöltött, és különösen ezek egyikén részletesen feltűntette a munkaóraszámot és az óradíjat.

236 Továbbá minden GEF által bemutatott költségkimutatást megvizsgált a Bizottság több szolgálata is, és az utóbbi soha nem kérte a GEF-től, hogy szolgáltasson kiegészítő információkat a projektre fordított időről, mielőtt teljesítené részére a kifizetést. Még amikor a Bizottság számára nyilvánvaló volt is az első, illetve a második költségkimutatás alapján, hogy a munkaóraszámot túl fogják lépni, illetve túllépték, a Bizottság még akkor is teljesítette a vonatkozó kifizetéseket. Végül a projekt soha nem volt ún. „piros zászlós" igazgatási eljárás tárgya, amely kifejezést a Bizottság a problémás projektekre használ. Ezzel ellentétben a projekt végrehajtása során azzal kapcsolatban a GEF kizárólag pozitív visszajelzéseket kapott a Bizottságtól. Ezért nem kérdéses az, hogy a Bizottságnak a projekt végrehajtására vonatkozó kifejezett elfogadása 180 fokos fordulatot vett.

237 A Bizottság vitatja a GEF érvelését, és fenntartja, hogy a szerződés rendelkezéseinek teljesen mértékben megfelelő módon járt el.

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

238 Ebben a vonatkozásban meg kell állapítani, hogy ez a jogalap nem megalapozott, mivel az első és a negyedik jogalap vizsgálata során megállapításra került, hogy a Bizottság a szerződés rendelkezéseinek, valamint a szerződéses kötelezettségek jóhiszemű teljesítése és a gondos ügyintézés elvének megfelelően járt el.

239 Ezt a megállapítást nem kérdőjelezi meg az a tény sem, hogy a Bizottság a GEF-fel korábban kötött szerződések keretében nem folytatott vizsgálatot az érintett projektekre fordított munkaóraszámot illetően. A Bizottság által e szerződések keretében mutatott esetleges jóindulatú elbírálás semmi esetre sem csorbítja azon jogosultságát, hogy a jelen esetben – amennyiben szükségesnek látja – vizsgálatot folytasson a szerződés rendelkezéseinek megfelelően.

240 Ebből az következik, hogy nem lehet helyt adni e jogalapnak.

4. A védelemhez való jog tiszteletben tartása elvének megsértésére vonatkozó jogalapról

a) A felek érvei

241 A GEF úgy véli, hogy a Bizottság nem tett eleget a védelemhez való jog tiszteletben tartása elvének.

242 Először is azt rója fel a Bizottságnak, hogy csak 2000. október 27-én közölte a második műszaki értékelésről készült jelentést, ami megakadályozta őt abban, hogy megfelelő időben előterjessze a jelentéssel kapcsolatos észrevételeit, és megvitassa annak következtetéseit a Bizottsággal, amelyek egyébként ellentétesek a műszaki értékelési zárójelentés következtetéseivel. A vizsgálati zárójelentés, amely jórészt a vizsgálati jelentéstervezeten és a második műszaki értékelési jelentésen alapszik, nem veszi tehát figyelembe a GEF-nek az ezen utóbbi jelentésre vonatkozó észrevételeit, sem a GEF és Pirenne úr vizsgálati jelentéstervezettel kapcsolatos észrevételeit, amelyeket a 2000. január 31-i levél tartalmazott. Ebből a GEF azt a következtetést vonta le, hogy mivel személyes érdekek forogtak kockán, az érintett személyeknek lehetőséget kellett volna kapniuk, hogy megismertessék nézőpontjukat, mielőtt a vizsgálati jelentés véglegesen elkészült volna.

243 Másodszor a GEF azt rója fel a Bizottságnak, hogy nem szervezett vele megbeszélést a vizsgálati jelentés véglegesítése előtt, az e vonatkozásban kifejezett kérelme és a Bizottságnak arra vonatkozó, többször megismételt hivatalos ígérete ellenére sem, hogy ilyen megbeszélést szervez. A tárgyaláson a GEF pontosította, hogy e megbeszélésen szerette volna rendezni a kiegészítő jelenléti ívek bizottsági elutasításának problémáját.

244 A Bizottság vitatja a GEF érveinek megalapozottságát.

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

245 Ebben a vonatkozásban elég azt megállapítani, hogy ez a jogalap nem megalapozott, mivel a negyedik jogalap vizsgálata során megállapításra került, hogy a Bizottság nem sértette meg a szerződéses kötelezettségek jóhiszemű teljesítése és a gondos ügyintézés elvét (lásd a fenti 215–229. pontot).

246 Ezért nem lehet helyt adni e jogalapnak.

247 A fenti megállapítások összességéből az következik, hogy a felperes kereseti kérelmét el kell utasítani.

B – *A Bizottság viszontkeresetéről*

1. *A felek érvei*

248 A Bizottság az általános feltételek 16. cikkének (3) bekezdése alapján 273 516 euró összeg visszafizetését kéri, amely összeg a GEF-nek ténylegesen kifizetett összeg,

azaz 396 000 euró, és a Bizottság által elfogadott összeg, vagyis 122 484 euró közötti különbségből adódik.

249 A GEF válaszában annak megállapítására szorítkozik, hogy a Bizottság által előterjesztett viszontkereset megalapozatlan.

2. *Az Elsőfokú Bíróság álláspontja*

250 Ebben a vonatkozásban elegendő azt megállapítani, hogy az ügy irataiból kitűnik, hogy a Bizottság a GEF részére összesen 396 000 eurót fizetett ki, és hogy – amint az a korábbiakból következik – a Bizottság a vizsgálatot követően jogosan fogadott el 122 484 eurót a projektre fordított költségként. Ebből az következik, hogy a Bizottság az általános feltételek 16. cikkének (3) bekezdése alapján jogosan követeli a GEF-től a 273 516 euró összegű túlfizetés visszatérítését.

251 A kamatfizetésre vonatkozó kérelmet illetően meg kell állapítani, hogy a GEF-fel szemben kibocsátott terhelési értesítésben a Bizottság pontosan meghatározta, hogy annak fizetési határideje 2001. augusztus 31-e, és hogy ezen napot követően késedelmi kamatra jogosult, amelynek mértéke az Európai Központi Bank euróban teljesített refinanszírozó műveleteihez 2001 augusztusában alkalmazott kamatláb 1,5 százalékponttal növelt értéke.

252 Ugyanakkor meg kell állapítani, hogy a szerződés egyes esetekre az Európai Monetáris Intézet által rögzített kamatláb alkalmazását írja elő (az általános feltételek 5. cikke (3) bekezdésének harmadik albekezdése és 16. cikkének (1) bekezdése), azonban a felek a jelen esetre semmilyen kamatlábban nem egyeztek meg.

253 Szerződéses kamatláb-meghatározás hiányában, és arra tekintettel, hogy a szerződésre a belga jog irányadó, a belga polgári törvénykönyv 1153. cikkét kell alkalmazni, amelynek értelmében:

„Amennyiben valamely kötelezettség meghatározott pénzösszeg megfizetésében áll, a teljesítés késedelméből eredő teljes kár után – jogszabály ellenkező rendelkezése hiányában – a jogszabályban meghatározott mértékű késedelmi kamat fizetendő. Ez a kártérítés megilleti a jogosultat anélkül, hogy köteles lenne igazolni a kárát. A kártérítés a fizetésre történt felszólítás napjától esedékes, kivéve azt az esetet, ha az a törvény erejénél fogva esedékes [...]".

254 Mivel a Bizottság a GEF-et felszólította, ezért a késedelmi kamatot a Belgiumban irányadó törvényes kamatlábbal 2001. szeptember 1-jétől jogosult követelni.

255 Ennek megfelelően helyt kell adni a Bizottság viszontkeresetének. Következésképpen a GEF-et az alperes kereseti kérelmének megfelelően 273 516 eurónak és ezen összeg Belgiumban irányadó törvényes éves kamatlábbal a 2001. szeptember 1-jétől a tartozás kiegyenlítéséig tartó időszakra számított késedelmi kamatainak a Bizottság részére történő megfizetésére kell kötelezni.

A költségekről

256 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A GEF-et, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (első kibővített tanács)

a következőképpen határozott:

1) **Az Elsőfokú Bíróság elutasítja a felperesnek egyfelől 40 693 euró összeg megfizetése, másfelől a 273 516 euró összegű jóváírási értesítés kibocsátása iránti kérelemét.**

2) **A Bizottság viszontkeresetét az Elsőfokú Bíróság elfogadja, és következésképpen kötelezi a felperest 273 516 eurónak és ezen összeg Belgiumban irányadó törvényes éves kamatlábbal a 2001. szeptember 1-jétől a tartozás kiegyenlítéséig tartó időszakra számított késedelmi kamatainak a Bizottság részére történő megfizetésére.**

3) **Az Elsőfokú Bíróság kötelezi a felperest a költségek viselésére.**

Vesterdorf Jaeger Mengozzi

Martins Ribeiro Dehousse

Kihirdetve Luxembourgban, a 2005. március 15-i nyilvános ülésen.

H. Jung

hivatalvezető

B. Vesterdorf

elnök

Tartalomjegyzék

A vitás szerződés ..... II - 838

A jogvita alapját képező tényállás ..... II - 845

A – Az 1997. július 4. és 1998. január 3. közötti időszakra vonatkozó első költségkimutatás ..... II - 846

B – Az 1998. január 4. és 1998. július 3. közötti időszakra vonatkozó második költségkimutatás ..... II - 847

C – Az 1998. július 4. és 1999. január 3. közötti időszakra vonatkozó harmadik költségkimutatás ..... II - 847

D – A vizsgálat ..... II - 848

E – Az 1999. január 4. és 1999. július 3. közötti időszakra vonatkozó negyedik költségkimutatás ..... II - 854

F – A Bizottság visszafizetési kérelme: a 2001. július 11-i terhelési értesítés ..... II - 855

Az eljárás ..... II - 857

A felek kérelmei ..... II - 858

Az Elsőfokú Bíróság hatásköréről ..... II - 860

Az ügy érdeméről ..... II - 861

A – A felperes, egyrészről 40 693 euró összeg megfizetésére, másrészről 273 516 euró összegű jóváírási értesítés kibocsátására vonatkozó kérelméről ..... II - 861

1. A szerződésszegésre alapított első jogalapról ..... II - 862

a) A felek érvei ..... II - 862

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja ..... II - 870

Előzetes észrevételek ..... II - 870

A „személyzeti" költségekről ..... II - 873

– A munkaórák emelésének és a szerződésben kezdetben alkalmazott bértételek kiigazításának Bizottság általi elfogadásáról ..... II - 874

– A projektre fordított munkaóraszám bizonyításáról ..... II - 880

– A vizsgálók által elkövetett, a második műszaki értékelési jelentésben és a vizsgálati zárójelentésben foglalt munkaórákat és személyzeti költségeket érintő állítólagos pontatlanságokról. II - 885

Az „utazási és élelmezési költségek" és az „egyéb költségek" tételekbe tartozó költségekről ..... II - 891

– A második költségkimutatásban bejelentett „utazási és élelmezési költségek" ..... II - 891

– A második költségkimutatásban bejelentett „egyéb költségek" . II - 894

– A harmadik költségkimutatásban bejelentett „egyéb költségek" II - 895

– A negyedik időszak költségeit elfogadó levélben elutasított „utazási és élelmezési költségek" ..... II - 896

2. A szerződéses kötelezettségek jóhiszemű teljesítése elvének és a gondos ügyintézés elvének megsértésére vonatkozó negyedik jogalapról ..... II - 897

a) A felek érvei ..... II - 897

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja ..... II - 899

3. A bizalomvédelem elvének megsértésére vonatkozó második jogalapról ... II - 903

a) A felek érvei ..... II - 903

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja ..... II - 904

4. A védelemhez való jog tiszteletben tartása elvének megsértésére vonatkozó jogalapról ..... II - 905

a) A felek érvei ..... II - 905

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja ..... II - 906

B A Bizottság viszontkeresetéről ..... II - 906

1. A felek érvei ..... II - 906

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja ..... II - 907

A költségekről ..... II - 908